

GLAS

OBČINE TURNIŠČE

Občinsko glasilo Občine Turnišče
Številka 8, julij 2010

KAKO NAPREJ?

Tako se sprašujejo mnogi. Bodi-si posamezniki, družine, gospo-darski subjekti, občine pa tudi država. Poti nazaj ni, samo na-prej – z optimizmom, skupaj, brez da vlečemo vajeti vsak na svojo stran.

Občine so zagotovo pomem-ben člen v procesu razvoja za dobro svojih ljudi. Upam si tr-diti, da je nastanek manjših ob-čin prinesel razvoj posebno na področju infrastrukture. Gospo-darska kriza pa je vplivala, da je vedno več brezposelnih in da se ni razvijalo podjetništvo. V

teh časih je težko najti novo zaposlitev, toda enako težko je zapo-slitev ohraniti, zato gre priznanje vsem, ki vztrajajo in s podjetni-ško žilico ohranjajo delovna mesta.

Tudi v Občini Turnišče smo v teh šestnajstih letih lokalne samo-uprave skozi razvojne programe premaknili razvoj v pravo smer. Vendar je bilo potrebno vedno izbirati – med željami, predlogi ter zmožnostmi. To pa ni bilo tako enostavno.

Avtocesta – pričakovali smo morda več, vendar se šele v zadnjem času odpirajo možnosti za investicije, ki jih nujno potrebujemo, predvsem trgovina in črpalka. Zadeve v zvezi z izgradnjo avtoce-ste še niso dokončane in vztrajali bomo, da se obljube realizirajo.

Ne glede na to, da se zaključuje neko obdobje lokalne samoupra-ve, mora razvoj nemoteno iti naprej, v pravo smer. Osebno sem pre-pričan, da smo na pravi poti, vsak dober nasvet pa je dobrodošel.

Želim vam dobro počutje in dobro letino!

Zapisal: Jožef Kocet,
župan Občine Turnišče

UREDNIŠKI UVODNIK

»Zgodovina« določenega »časa«, naj bo bližnja ali daljna, se nam lahko nadvse različno vtisne v spomin – nekatere bežno ošvrkne, druge zazna-muje bolj ali manj, tako ali drugače. Enim zbudi neprijeten občutek, mor-da celo bolečino, drugim izvabi na-smešek na obraz, morda celo kakšno solzo sreče, botrovano z uspehom ali osebno zmago.

A bistvo zaznamovanosti z »zgodovino časa« ni v tem, da bi že v naprej izločevali spomine po njihovih pozitivnih ali negativnih učinkih, pomemb-neje je, da se iz njih lahko česa nauči-mo in jih ohranjamo kot neka trajna spoznanja, ki nam pomagajo pri na-daljnem delovanju, obstajanju ...

Pristni medosebni odnosi, ustvar-jalna moč in vizija, izhajajoči iz kvali-tete, naj soustvarjajo takšno »zgodovino časa«, ki nam bo v zadovoljstvo in ponos.

Dragi bralci, uredniški odbor želi, da bi Vam bilo glasilo v prijetno branje, da bi radi posegali po njem in tako ohranjali zanimanje za neposre-dni obdajajoči Vas svet, zaznamovan z »zgodovino časa«.

Zapisala: Danijela Apatič,
odgovorna urednica

Spoštovani občani in občanke!

Rubrika **Vaša beseda** je odprta samo za vas, zato pričakujemo in vas spodbujamo, da se boste odzvali s svojimi komentarji, mnenji, vprašanji, predlogi, ki jih lahko pošljete v elektronski obliki na naslov občine ali na naslov urednice, lahko pa jih prinesete tudi na sedež občine. Verjemite, da se bomo odzvali na vaša vprašanja, poiskali ustrezne rešitev in prave odgovore.

Prispevke in vprašanja lahko pošljete na naslednje naslove: Občina Turnišče, Štefana Kovača 73, 9224 Turnišče, danijelaapatic@gmail.com, marjan@turnisce.si

Informativno glasilo GLAS OBČINE TURNIŠČE izdaja Občina Turnišče. Naslov uredništva: GLAS OBČINE TURNIŠČE, Štefana Kovača 73, 9224 TURNIŠČE. Uredniški odbor: Danijela Apatič, odgovorna urednica, Uroš Maučec – član, Milena Mertik – član, Ivan Ropoša – član. Oblikovanje, grafična priprava in tisk: Atelje za črko in sliko, Murska Sobota; natis na okolju prijaznem papirju (www.fsc.org). Fotografije: Občina Turnišče, OŠ Turnišče, Uroš Maučec, Ivan Ropoša, Foto studio Franc Vitez s. p.. Naklada 1000 izvodov. Glasilo Glas Občine Turnišče ni naprodaj, prejme ga vsako gospodinjstvo v Občini Turnišče brezplačno.

PLANIKINI ČEVLJARJI BREZ MEJA

Planika Turnišče je v soboto, 12. junija 2010, na šolskem igrišču v neposredni bližini tovarne Planike pripravila prvo mednarodno športno-družabno srečanje Čevljarji brez meja. Udeležili so se ga partnerji iz Slovenije, Nemčije, Madžarske, Hrvaške, Srbije ter Bosne in Hercegovine. Za blagovni znamki Planika in Meindl trenutno dela okoli 1040 ljudi, svoje izdelke najvišje kakovosti pa tržijo v več kot 40 državah po svetu. Podjetja, ki so sodelovala na srečanju Čevljarji brez meja, pa so že pred leti ocenila, da so lahko s skupnimi močmi uspešnejša na zahtevnih tržiščih. Ideja, da bi se na skupnem srečanju pomerili še na športnem prizorišču, pa se je pričela razvijati lansko leto. Po nagovorih predstavnikov sodelujočih podjetij je športno srečanje uradno odprl župan občine Turnišče Jožef Kocet.

Na treh nogometnih igriščih se je pomerilo 7 ženskih in 8 moških ekip iz šestih držav. Pravico so delili priznani mednarodni nogometni sodniki, med njimi tudi Darko Čeferin.

Konec leta 2005 so obrat v Turnišlu prevzeli dolgoletni nemški partner Meindl, za katerega so 20 let izdelovali težko obutev, in slovenska podjetnika Martin Žilnik in Benjamin Fugina in nadaljevali proizvodnjo. Predstavniku največjega lastnika turniške Planike Lukasu Meindlu se zdi ideja za tovrstno srečanje izvrstna. »Sodelovanje s Planiko poznam že skoraj 30 let. Takrat

je bilo podjetje v drugačni sestavi. Zaradi težav, ki jih je Jugoslavija prinesla za Slovenijo, so bile potrebne spremembe. Zmeraj smo verjeli v Planiko in tako smo se z g. Fugino in g. Žilnikom odločili, da bomo prevzeli podjetje. Ohranili pa smo tudi znak in ime Planike. Ta napis je še vedno na zgradbi. Kljub temu, da so zaposleni v preteklosti veliko pretrpeli, so se vedno

identificirali s Planiko tudi v povezavi z Meindlom. Današnji turnir pa je seveda znak za to, da smo uspešni,« je povedal Lukas Meindl.

Ob nogometu pa so se lahko čevljarji brez meja pomerili tudi v streljanju s samostrelom. Manjše tekmovanje ob tej priložnosti je vodil svetovni in evropski prvak s samostrelom in član Strelskega društva Štefan Kovač Turnišče Robi Markoja.

Po napetih športnih bojih je v družabnem delu srečanja sledila še razglasitev rezultatov nogometnega turnirja. Meindlov prehodni pokal je z zmagami v moški in ženski konkurenci osvojil kolektiv Beme iz Banja Luke. Planika Turnišče je bila pri ženskah druga, pri moških pa peta.

Uradni del srečanja se je zaključil s slovesom predstavnika nemškega podjetja Meindl, Lukasa Meindla. Na letališče v Rakičan, kjer ga je čakalo osebno letalo, so ga odpeljali turniški gasilci v novem vozilu. Eden največjih donatorjev pri nakupu vozila je bila namreč Planika Turnišče. Večina ostalih prisotnih pa se je še zadržala pod prireditvenim šotorjem, kjer je potekala zabava s skupino Skok. Srečanje Čevljarji brez meja pa se je zaključilo v želji, da tovrstna srečanja postanejo tradicionalna.

Zapisal: Uroš Maučec

POGOVOR Z ŽUPANOM, G. JOŽEFOM KOCETOM

Ob bližajočih se jesenskih lokalnih volitvah smo se pogovarjali z županom Občine Turnišče, g. Jožefom Kocetom, ki letos zaključuje svoj četrti županski mandat, saj je na čelu občine vse od njene ustanovitve.

Dobršen del letošnjega leta je že za nami. Kaj vse je bilo v tem času postorjeno v Občini Turnišče?

V začetnih mesecih smo predvsem načrtovali. Zdaj pa še tri ali štiri mesece intenzivno delamo na projektih, ki smo si jih zastavili že v prejšnjem letu. Trenutno smo v zaključni fazi rekonstrukcije Prešernove in Industrijske ulice v Turnišču, kjer se ureja cestišče, odvajanje meteorne vode in avtobusno postajališče za osnovnošolce. Preplastili pa smo že vseh pet športnih igrišč ob osnovni šoli. Sanacija teh cest je bila nujna, saj se v tem delu Turnišča giblje večje število ljudi, predvsem zaradi Planike, osnovne šole, banke in ostalih stvari, ki so tukaj blizu. Pričeli pa smo tudi z gradnjo kolesarskih stez med Turniščem in Gomilico. Dars bo zgradil krožišča v Gomilici in v Turnišču, občina pa bo poskrbela za kolesarske steze. Kmalu bomo imeli tudi informacijo o tem, kdaj natančno se bo pričela obnova

ceste skozi Renkovce, kjer so bili lani zgrajeni pločniki.

Kdaj lahko lastniki hiš, ki so jim tovrnjaki, ki so se skozi te kraje vozili zaradi gradnje avtoceste, pričakujejo povračilo škode?

V večji meri smo zaključili s pripravo seznama poškodovanih hiš. Popravilo škode, tako na hišah kot na cestišču, bi morala biti po našem mnenju na strani izvajalcev gradnje avtoceste. Če ne bo šlo drugače, bomo skušali doseči svoje po pravni poti. Vemo pa, da je obnova ceste skozi Turnišče načrtovana za prihodnje leto, saj projekti že potekajo. Občina bo pri tem pristopila k obnovi pločnikov, obenem pa po novih normativih vzpostavila tudi razsvetljavo.

V kolikšni meri menite, da so tukajšnji podjetniki izkoristili razvojni potencial, ki ga je prinesel avtocestni priključek?

Sam sem pričakoval, da bo ta izkoristek večji, vem pa, da glede na gospodarsko krizo ni veliko potencialnih vlagateljev, ki bi pristopili k kakšni večji investiciji. Mi smo se veliko dogovarjali, nekaj tega se je že zgodilo, nekaj pa se še bo. Pred kratkim se je odprla samopostrežna črpalka za tovorna vozila. Isti vlagatelj pa namera va še letos nadaljevati z naložbo – postavitevijo trgovine z živili, ob tem pa še običajno črpalko z bencinskim gorivom za osebna vozila. Avtocesta je zagotovo prinesla potencial, prepričan pa sem, da ko bo gospodarska situacija boljša, se bodo investitorji lažje odločali za naložbo.

Na seji Sveta pomurske razvojne regije je bila med razvojne prioritete uvrščena tudi obnova stare šole oz. samostana v Turnišču. Kakšen namen bi lahko imela obnova?

Že nekaj mesecev se pogovarjamo z župniščem in škofijo. Občina sama namreč ne more kar tako vlagati, ker ni lastnik. Lahko pa bi prevzela vlogo najemnika ali objekt odkupila. Škoda je, da je objekt trenutno v takšnem stanju. V projekt pa se bomo spustili le, če bo možen dolgoročen najem, vsaj 90 ali več let. Tukaj bi imela nekaj svojih prostorov občina sama, imeli bi večnamensko dvorano, nekaj društvenih prostorov, svoje prostore pa bi dobila tudi škofija, predvsem glede na to, da je Turnišče romarsko središče župnije. Delno bi lahko dejavnosti tukaj navezali tudi na turizem, saj je obiskovalcev v naših krajih vse več.

V kolikšni meri uresničitev želja omogoča proračun?

Več kot polovico proračuna je namenjenega za investicije. Predvidevamo pa, da bi lahko za ta del pridobili še dodatna sredstva. Imamo namreč sklep ministrstva za kmetijstvo za obnovo glavne občinske ceste skozi Gomilico, kjer bi obnovili tudi razsvetljavo, podobno tudi v Renkovcih. To niso majhna sredstva, saj gre za okoli 500 tisoč evrov.

Kako ste zadovoljni z društveno dejavnostjo v občini?

Imamo kar veliko število društev. Mogoče bi se bilo potrebno v več primerih združevati in več sodelovati pri skupnih projektih. Dobro delajo predvsem vinogradniško-sadjarsko društvo, pa tudi kulturna društva po vaseh. Aktivna pa so tudi mladinska društva. Predvsem Klub mladih Turnišče je v zadnjem času posebej aktiven. Končno smo v večjem delu uredili tudi mladinske prostore v bivših prostorih vratarnice Planike. Ne smemo pozabiti tudi na društvo kmetič, ki je prisotno pri večini prireditev. Aktivna so tudi nogometni klubi, ki mogoče včasih preveč med sabo tekmujejo, izje-

mno uspešni so tudi strelci. Vedno pa pravim, da brez gasilcev ne deluje nobena občina in tako je tudi pri nas, saj brez njih ne mine nobeden večji projekt. Vedno širši kontekst pa dobiva tudi društvo Panis, ki skrbi za Kovačev domačijo v Nedelici. So pa seveda še številna druga manjša in večja društva, ki jih ne smemo pozabiti.

Že pred pogovorom ste dejali, da na letošnjih lokalnih volitvah ne boste več kandidirali. Kako ocenjujete svoje delo na županski funkciji, ki jo opravljate vse od začetka obstoja občine?

Samega sebe je zmeraj težko ocenjevati. To bolje znajo drugi. Vseeno pa bi glede na to, da se po letošnjih volitvah poslavljam, lahko povedal, da če dobro sodeluješ z občani, imaš dober občinski svet in dobre sodelavce v najožjem krogu občinske uprave, potem lahko veliko narediš. Mislim, da bom lahko zaradi vsega tega, brez nekega moralnega mačka zadeve predal drugim.

Kateri bodo glavni izzivi, ki čakajo vaše naslednike?

Mislim, da z ozirom na vse imamo v občini osnovno infrastrukturo oz. jo bomo imeli v kratkem. Mislim, da bo potrebno predvsem delati na projektih, ki bi prinašali nova delovna mesta v občino. Stara zgodba, ki ni prišla do uresničitve, je prav gotovo geotermalna voda. Še vedno sicer imamo nekaj odprtih projektov na tem področju, ki jih še lahko uresničimo. Mladim, ki so zaključili šolanje in se vračajo domov, moramo dati priložnost.

Boste pri delu občine še sodelovali z nasveti?

Če me bo kdo k temu klical, bom rade volje predlagal. Ne bom pa kritiziral, bom pa povedal svoje mnenje.

Zapisal: Uroš Maučec

NA JESENICAH ODPRLI PRVI OBRAT ZA RECIKLAŽO ODPADNIH NAGROBNIH SVEČ V SLOVENIJI

Družba za zbiranje in predelavo odpadnih produktov Interseroh d. o. o. je tako pričela tudi v praksi uresničevati skupni načrt ravnanja z odpadnimi nagrobnimi svečami, ki zagotavlja njihovo 75,40 odstotno recikliranje.

Predelavo odpadnih nagrobnih sveč bo v obratu na Jesenicah izvajalo podjetje Plastkom d. o. o., kjer bo poskrbljeno tako za skladiščenje, predhodno obdelavo in dokončno recikliranje odpadnih nagrobnih sveč. Interseroh je kot ekskluzivnega predelovalca odpadnih nagrobnih sveč izbral podjetje Plastkom iz Jesenic predvsem zaradi tega, ker je njihova tehnologija predelave prijazna do okolja, saj pri procesu predelave ne prihaja do onesnaževanja zraka in vode in torej ne povzroča negativnih vplivov na lokalno okolje. Družba Interseroh je na pobudo proizvajalcev, pridobiteljev ter uvoznikov nagrobnih sveč, ki so zavezanci za ravnanje z nagrobnimi svečami, in zaradi izpolnjevanja Uredbe o ravnanju z odpadnimi nagrobnimi svečami, pripravila Skupni načrt ravnanja z odpadnimi nagrobnimi svečami. V okviru tega načrta bo za svoje zavezance izvajala prevzemanje in zbiranje odpadnih nagrobnih sveč od izvajalcev javne službe, predelavo zbranih količin nagrobnih sveč v skladu z Uredbo in drugimi predpisi, ki urejajo ravnanje z odpadki, vodenje evidenčnih listov o količini prevzetih, zbranih in predelanih odpadnih nagrobnih svečah in akcije obveščanja in ozaveščanja končnih uporabnikov in širše javnosti o namenih in ciljih zbiranja odpadnih nagrobnih sveč. Kot je poudarila Mateja Mikec, direktorica Interseroha, bodo »Pomembno vlogo pri doseganju ciljev zbiranja in predelave odpadnih sveč imeli tudi upravljalci pokopališč, ki so dolžni zagotoviti zabojnike za ločeno oddajanje nagrobnih sveč od drugih odpadkov, ki nastajajo na pokopališčih. Zabojniki morajo imeti vidne oznake z napisom - Samo za odpadne nagrobne sveče.« Družba Interseroh ima podpisane dogovore o prevzemanju odpadnih nagrobnih sveč z večino izvajalcev javne službe in je pri njih do otvoritve obrata tudi prevzela vse količine odpadnih nagrobnih sveč, ki so bile v zbirnih centrih. Interseroh bo tudi v bodoče zagotavljal redne odvoze zbranih odpadnih nagrobnih sveč iz zbirnih centrov pri izvajalcih javnih služb. Povprečen lonček nagrobne sveče, tako parafinske kot elektronske, je po ocenah Interseroha sestavljen v 33 odstotkih iz plastičnih materialov, med katerimi prevladuje PVC. V odpadni nagrobni sveči je še parafin, ki predstavlja 49 odstotkov skupne teže nagrobne sveče, kovine z 1 odstotkom, 1 odstotek teže pa predstavljajo baterije pri elektronskih nagrobnih svečah. Približno 16 odstotkov celotne mase prevzetih odpadnih nagrobnih sveč predstavljajo nečistoče in ostali materiali, ki jih ni mogoče predelati. Ko se odpadne nagrobne sveče sortirajo in razvrščajo, se jih najprej loči po materialih. Odstrani se kovinske pokrovice, plastiko pa se razdeli na različne plastične frakcije (PVC, PP, PE, PET). Interseroh zagotavlja 75,40 odstotno stopnjo reciklaže odpadnih nagrobnih sveč. Materiale iz predelane plastike nagrobnih odpadnih sveč se lahko uporabi za izdelavo manj zahtevnih plastičnih izdelkov, parafin za ponovno uporabo v proizvodnji nagrobnih sveč, kovine pa za izdelavo kovinskih izdelkov.

Dodatne informacije: Uroš Černuta
Vodja razvoja novih produktov

SPOROČILO ZA MEDIJE

Geološki zavod Slovenije je v Sloveniji nosilec medregijskega projekta Transenergy za uvajanje trajnostne rabe geotermalnih virov v zahodnem delu Panonskega bazena

Ljubljana, 27. 5. 2010. Na Dunaju poteka prvo delovno srečanje predstavnikov nacionalnih geoloških zavodov Madžarske, Avstrije, Slovaške in Slovenije, ki sodelujejo v projektu prekomejne trajnostne uporabe geotermalnih virov v zahodnem delu Panonskega bazena. Glavni cilj projekta Transenergy, ki bo trajal do konca marca 2013, je vzpostaviti usklajeno medregijsko delovanje geološke stroke in odločevalcev v vseh vključenih državah, z namenom priprave programa učinkovite in trajnostno naravnane rabe geotermalnih virov v zahodnem delu Panonskega bazena.

Geotermalna energija v Panonskem bazenu, ki jo skupno izkoriščajo Avstrija, Madžarska, Slovaška in Slovenija, je vezana na geološke strukture, ki se ne končajo na državnih mejah. Oblikovanje pravilne presoje in možnosti izkoriščanja geotermalne energije na tem območju je mogoče uresničiti zgolj s prekomejnim pristopom in vzpostavitev skupnega večnacionalnega sistema upravljanja. Zato je vzpostavitev skupnega sistema nadzora izkoriščanja geotermalnih virov ključna za nadzor nad dinamičnim ravnovesjem geotermalnih rezervoarjev. Namen projekta Transenergy je torej vzpostaviti pregledne in čezmejno usklajene podatke in geoznanstvene informacije, ki jih pri svojem delu potrebujejo tisti, ki so vključeni v procese odločanja v uporabi geotermalnih virov. To so v glavnem ministrstva, lokalne in regionalne uprave, občine, strokovne službe s področja upravljanja z vodami in varstva okolja, razvojne agencije, organizacije, ki se ukvarjajo z načrtovanjem rabe prostora, uporabniki termalnih virov, potencialni investitorji v proizvodnjo električne energije, izobraževalne in raziskovalne institucije ter različna interesna združenja. Med prednostne naloge projekta sodi vzpostavitev spletne strani, ki bo osrednji vir informacij za déležnike in splošno javnost. Končni cilj pa je vzpostavitev internetnega informacijskega sistema geotermalnih virov, ki bo služil kot orodje za pomoč pri sprejemanju odločitev pri bodočih raziskavah in izkoriščanju geotermalnih virov. Sistem bo vključeval pomembne informacije o potencialu, ranljivosti in trajnosti geotermalnega sistema znotraj preiskovanih prekomejnih območjih. Vodja projekta Andrej Lapanje iz Geološkega zavoda Slovenije je izpostavil ključne aktivnosti projekta. »Na začetku projekta bo potrebno vzpostaviti skupne večjezične podatkovne baze geoloških podatkov. Bogate zbirke podatkov, ki jih imajo nacionalni geološki zavodi, bo potrebno poenotiti, da bodo mednarodno primerljivi in bodo omogočali vzpostavitev skupne večjezične baze. Déležniki bodo do baze podatkov imeli dostop preko spletne strani projekta. Skupna podatkovna baza pa bo omogočila izdelavo 3D geoloških, hidrogeoloških, hidrokemičnih in termalnih modelov celotnega območja. Ti modeli bodo v pomoč tistim, ki sprejemajo odločitve pri zaščiti in zagotavljanju trajnostne rabe kot tudi pri pogajanjih v zvezi z izkoriščanjem količin geotermalne vode.« Poenoteni geološki podatki bodo omogočili izdelavo prekomejnih kart izkoriščanja z njihovimi trenutnimi stopnjami izkoriščanja in parametri produkcije. Odločevalcem bodo prekomejne karte v pomoč pri zaznavanju okoljsko problematičnih področij in premišljenem prostorskem planiranju. Metodologija za skupno upravljanje s podzemno vodo bo sestavljena iz priporočil in praktičnih smernic za učinkovito skupno preko-

»DELO VLIVA OLJE V SVETILKO ŽIVLJENJA, MIŠLJENJE VŽIGA NJEN PLAMEN«

Spoštovani!

Mnogo prehitro mineva čas in navadno nam ne uspe opraviti vsega, kar si zadamo. Vendar – Bog je ustvaril naslednji dan in novo jutro prinaša veliko stvari, ki jih nismo uspeli opraviti včeraj in kot je dejal veliki Konfucij »Delavec, ki želi dobro opraviti svoje delo, naj začne brusiti svoje orodje«. Tako smo tudi v KS Gomilica za letos načrtovali določena opravila, ki smo jih tudi opravili oz. jih bomo poskušali realizirati v bližnji prihodnosti.

V preteklem obdobju smo se ukvarjali s tekočimi opravili, ki pomagajo vaščanom do višje ravni socialnega življenja. Z omejenimi sredstvi in prostovoljnimi urami vrlih vaščanov smo v kar največji meri poskušali opravljati vzdrževalna dela na cesti, na pokopališču, ob magistralni cesti in še kje.

V sodelovanju z ostalimi društvi smo organizirali praznovanje dneva žena oz. materinskega dneva.

Priključili smo se tudi vseslovenski akciji »Očistimo Slovenijo v enem dnevu«. Veliko divjih odlagališč ni bilo možno očistiti v enem dnevu – tudi odpadki so bili takšne narave, da jih odrasli prostovoljci, ki se nas je zbralo okrog 50, nismo mogli naložiti takoj, ampak je njihovo pospravljanje zahtevalo tudi komunalne delavce in tovorno vozilo z dviгалom. Čeprav nismo pospravili vsega, kar je zaradi neodgovornega ravnanja pristalo v naših bližnjih gozdcih in grmovju, smo odšli domov z zavestjo, da smo prispevali nekaj koristnega za naše zanamce – upamo, da bodo to znali upoštevati tudi tisti, ki odlagajo odpadke v naravi. Poleg tega je potrebno dodati tudi, da se je čistilni akciji priključila tudi romska skupnost iz naselja v Gomilici.

Naša letošnja najzahtevnejša naloga prihaja v naslednjem obdobju, ko načrtujemo izvedbo fasade, žlebov in opaža na vaškem domu, ki bo tako dobil svojo pravo podobo. Za izvedbo navedenih aktivnosti je potrebno veliko finančnih sredstev, ki pa so jih v veliki meri že prispevali prav na njihovo pobudo krajanji vasi Gomilica. Ob urejeni stavbi bo tudi nova pridobitev – igrišče za mali nogomet, kjer travnati tepih že kaže svojo pravo podobo in upamo, da tudi otroško igrišče z igrali.

Načrti in plani za delo v prihodnje so kot vodnjak, ki ostaja vedno in povsod odprt, njegove vsebine pa pravzaprav ni mogoče izčrpati – vendar, kot pravi William Shakespeare, »Če bi bilo delati tako lahko, kakor vedeti, kaj bi bilo dobro delati, bi bile kapele cerkve in siromašne kočje knežje palače«. Tudi mi se bomo naprej trudili, da bomo delali v dobro vseh prebivalcev naše lokalne skupnosti.

Zapisal: Stanislav Sobočan, predsednik Sveta KS Gomilica

mejno upravljanje, skupaj s prekomejnim sistemom nadzora. Ob zaključku projekta bo izdelana strateška listina, ki bo izhodišče za pripravo dolgoročne strategije za trajnostno izkoriščanje geotermalnih virov v zahodnem delu Panonskega bazena. V strateški listini bo predstavljen seznam potencialnih nahajališč geotermalne energije, seznam obstoječih pravnih nepravilnosti in strategij financiranja, splošen katalog dobrih praks za nadzor nad porabo geotermalnih virov z namenom zmanjševanja okoljskih in tehničnih tveganj.

Pojasnila in dodatne informacije: mag. Andrej Lapanje, tel.: 01/2809785, email: andrej.lapanje@geo-zs.si

SVETOVNO DEBATNO PRVENSTVO – KATAR 2010

VEČ KOT LE PRAZNE BESEDE ... ALI SVETOVNI DEBATNI PRVAKI MED DRŽAVAMI, KJER ANGLEŠČINA NI URADNI JEZIK

Ljutomerski dijaki smo že od nekdaj bili zelo aktivni in uspešni v debati. Za šolski debatni klub ter širšo, slovensko debatno zvezo, smo se večkrat udeležili debatnih tekmovanj. Imeli smo že tudi predstavnike na svetovnih debatnih prvenstvih. Letos, na 22. svetovnem debatnem prvenstvu v Dohi (Katar), smo Slovenijo zastopali sledeči debaterji: Damjan Denkovski in Tim Jaušovec iz Druge gimnazije Maribor, Monika Sobočan iz Gimnazije Franca Miklošiča Ljutomer, Ana Stritih iz Gimnazije Ledina, Žan Žveplan iz Gimnazije Celje Center. Kot sodniki pa tudi prof. Liana Miholič iz Gimnazije Franca Miklošiča Ljutomer, prof. Mateja Glušič Lenarčič iz Gimnazije Celje Center ter Filip Dobranič, bivši debater in študent na Filozofski fakulteti.

Na svetovno prvenstvo, ki se je odvijalo med 8. in 19. februarjem 2010, se je slovenska delegacija odpravila z veliko pričakovanji, saj so slovenski debaterji v zadnjih štirih letih na svetovnih prvenstvih vedno znova dosegli uvrstitev med najboljših 16 ekip. Letos, na največjem svetovnem prvenstvu s 57 sodelujočimi državami, smo se Slovenci odrezali

najbolje do sedaj. Na prvenstvu najprej vsaka ekipa debatira 8 debat, na podlagi katerih se potem glede na rezultate v nadaljnje tekmovanje uvrsti 16 najboljših ekip. V predtekmovanju smo debatirali 4 trditve, na katere smo se dva meseca intenzivno pripravljali, ter 4 trditve (imprompto), za katere smo izvedeli eno uro pred samo debato. Teme so bile:

PRIPRAVLJENE TEME

- Podpiramo vojaško intervencijo v Somaliji
- Vsaka država bi morala imeti pravico do nuklearnega orožja
- Zdravniki bi morali poročati o znakih nasilja v zakonu
- Osumljene terorizma bi morali soditi pred civilnimi sodišči

NEPRIPRAVLJENE (imprompto) TEME

- V šolah bi morala biti športna vzgoja obvezna
- Podpiramo uvedbo kvot za ženske za najvišje državne službe
- Države v razvoju bi morale imeti pravico, da postavijo gospodarski razvoj pred zaščito okolja
- Legalizirajmo uporabo drog v športu

V predtekmovanju so med našimi nasprotniki bile ekipe iz Romunije, ZDA, Slovaške, Estonije, Cipra, Irske, Nepala in Hong Konga. Predvsem nam je bilo v veliko veselje zmagati debate proti ZDA, Irski in Hong Kongu, katerim je angleščina materni jezik in so tako na debatnih turnirjih že avtomatično v prednosti pred nami. Tako smo po predtekmovanju imeli 7 zmag v 8 debatah in smo bili v skupnem rezultatu šesta najboljša ekipa. Z uvrstitvijo naprej, v osmino finala, so se nato začele debate, pri katerih vsaka zmaga šteje. Uvrstitev na 6. mesto po predtekmovanju nam je za nasprotnika v osmini finala dodelila ekipo Šri Lanke. Debatirali smo na nepripravljeno temo: Svo-

boda govora mora biti neomejena. Zmagali smo z rezultatom 4 proti 1 in se tako prvič v zgodovini slovenske debate uvrstili v četrtfinale, med najboljših 8 ekip na svetovnem prvenstvu. V četrtfinalu pa smo natekli na pretrd debatnih oreh, Singapur, ter na nepripravljeno temo z naslovom »Države bi morale plačati odškodnine za krivice, storjene v preteklosti« in tako izgubili debato. Izid svetovnega debatnega prvenstva je torej izjemen, saj smo na podlagi rezultatov dosegli prvo mesto med ESL ekipami oz. ekipami, katerih angleščina ni materni jezik, poleg tega smo bili enakovredni v argumentiranem jezikanju tudi dijakom, ki govorijo angleščino že od svojega otroštva in tako dokazali, da lahko z veliko dela in predanosti tudi Slovenci dosežemo debatne vrhove.

Izkušnja dvotedenskega bivanja v muslimanski državi, Katarju, in sodelovanja na svetovnem prvenstvu je osebno zelo močna, izjemna izkušnja. Poleg debatnega tekmovanja nam je Katar omogočil, da smo kljub vsakodnevnemu trdemu delu in pripravam na debate spoznali tudi znamenitosti te, nekoč ribiške države, ki je obogatela s prodajo nafte. V nekaj prostih dnevih smo uspeli jahati kamele, si ogledati muzej islamske umetnosti, obiskati stari mestni trg in celo spoznati moderne katarske nakupovalne centre.

Svetovno debatno prvenstvo je zahtevalo od vsakega posameznika in celotne ekipe veliko dela, truda in potrpežljivosti, vendar je na koncu obrodilo bogate sadove, ki smo jih prejeli v obliki naslova svetovnih prvakov in zlate kolajne.

*Zapisa: Monika Sobočan
iz Gomilice, dijakinja
4. letnika Gimnazije
Franca Miklošiča Ljutomer*

17. REDNA SEJA OBČINSKEGA SVETA OBČINE TURNIŠČE, 22. 9. 2009

Sklep št. 148:

Sprejme se zapisnik 16. redne seje OS Občine Turnišče s predlagano korekcijo imena na strani 3.

Sklep št. 149:

Sprejme se poročilo Nadzornega odbora Občine Turnišče o izvrševanju proračuna za obdobje od 1. 1. 2009 do 30. 6. 2009 v predloženi obliki.

Sklep št. 150:

Občinski svet Občine Turnišče potrjuje izvršitev plana proračuna Občine Turnišče za obdobje od 1. 1. 2009 do 30. 6. 2009.

Sklep št. 151:

Potrdi se osnutek Odloka o merilih za odmero komunalnega prispevka in programa opremljanja za gradnjo komunalne infrastrukture za območje občine Turnišče

Sklep št. 152:

Občinski svet Občine Turnišče potrjuje Sklep o prenehanju delovanja in pričetku likvidacije Razvojnega, finančnega in nepremičninskega javnega sklada Občin Lendava, Črenšovci, Kobilje, Turnišče, Velika Polana in Dobrovnik in Odlok o razveljavitvi odloka o ustanovitvi Razvojnega, finančnega in nepremičninskega javnega sklada občin Lendava, Črenšovci, Kobilje, Turnišče, Velika Polana in Dobrovnik v predloženi obliki.

Sklep št. 153:

Občinski svet Občine Turnišče potrjuje Sklep o prenehanju delovanja in pričetku likvidacije Razvojnega centra občin Lendava, Črenšovci, Kobilje, Odanci in Turnišče in Odlok o prenehanju veljavnosti odloka o ustanovitvi Razvojnega centra občin Lendava, Črenšovci, Kobilje, Odanci in Turnišče v predloženi obliki.

Sklep št. 154:

Sporazum o delitvi premoženja, pravic, obveznosti in terjatev Razvojnega centra občin Lendava, Črenšovci, Kobilje, Odanci in Turnišče mora pred podpisom s strani župana obravnavati in potrditi Občinski svet Občine Turnišče.

Sklep št. 155:

O soglasju k prodaji in neodplačnem prenosu dela prostorov na TLP 5 in k izvedbi proračuna obveznosti iz deleža države v nepremičnini na TLP 10 v Lendavi v predloženi obliki.

Sklep št. 156:

Občinski svet Občine Turnišče imenuje komisijo za izbiro ponudbe na razpisu za koncesije za pokopališča v Občini Turnišče, v naslednji sestavi: Magdič Jože, Alenka Horvat, Alojz Lebar, Simona Kučko in Stanislav Sobočan.

Sklep št. 157:

Občinski svet Občine Turnišče daje Osnovni šoli Turnišče soglasje k sprejemu predloženega odloka o ukinitvi javnega zavoda

Skupnost vzgojno-izobraževalnih zavodov Lendava.

Sklep št. 158:

Občinski svet Občine Turnišče podaja negativno mnenje k vlogi Zdravstvenega doma Lendava za dodelitev sredstev za dodatno ekipo Nujne medicinske pomoči in s tem vlogo zavrača.

Sklep št. 159:

Občinski svet Občine Turnišče se strinja z oddajo poslovnega prostora in potrjuje predloženi Sklep o oddaji poslovnega prostora v lasti Občine Turnišče v najem.

Sklep št. 160:

Potrdi se Sklep o določitvi sejin za podkomisije s predlagano spremembo.

18. REDNA SEJA OBČINSKEGA SVETA OBČINE TURNIŠČE, 24. 11. 2009

Sklep št. 161:

Sprejme se zapisnik 17. redne seje OS Občine Turnišče v predloženi obliki.

Sklep št. 162:

Občinski svet Občine Turnišče sprejme rebalans plana proračuna Občine Turnišče za leto 2009 v predloženi obliki.

Sklep št. 163:

Občinski svet Občine Turnišče sprejme Odlok o spremembi odloka o proračunu Občine Turnišče za leto 2009 v predloženi obliki.

Sklep št. 164:

Občinski svet Občine Turnišče sprejme Odlok o merilih za odmero komunalnega prispevka in programa opremljanja za gradnjo komunalne infrastrukture za območje Občine Turnišče v predloženi obliki.

Sklep št. 165:

Občinski svet Občine Turnišče sprejme spremembe Pravilnika o plačah občinskih funkcionarjev in nagradah članov delovnih teles občinskega sveta ter članov drugih občinskih organov ter o povračilih stroškov.

Sklep št. 166:

Občinski svet Občine Turnišče sprejme Pravilnika o spremembi pravilnika o višini enkratne denarne pomoči za novorojence v Občini Turnišče v predloženi obliki.

Sklep št. 167:

Občinski svet Občine Turnišče sprejme Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Občine Turnišče v predloženi obliki.

Sklep št. 168:

Občinski svet Občine Turnišče sprejme Sporazum o delitvi premoženja, pravic, obveznosti in terjatev Razvojnega centra občin Lendava, Črenšovci, Kobilje, Odranci in Turnišče.

Sklep št. 169:

Občinski svet Občine Turnišče sprejme osnutek Odloka o načinu izvajanja gospodarske javne službe zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov na območju Občine Turnišče.

Sklep št. 170:

Občinski svet Občine Turnišče sprejme osnutek Odloka o načinu izvajanja gospodarske javne službe zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov na območju Občine Turnišče.

19. REDNA SEJA OBČINSKEGA SVETA OBČINE TURNIŠČE, 17. 12. 2009

Sklep št. 170:

Sprejme se zapisnik 18. redne seje OS Občine Turnišče v predloženi obliki.

Sklep št. 171:

Občinski svet Občine Turnišče sprejme spremembe proračuna Občine Turnišče za leto 2010 v predloženi obliki. Sprejme se letni načrt pridobivanja in razpolaganja s stvarnim premoženjem Občine Turnišče za leto 2010 v predloženi obliki.

Sprejme se Program za ohranjanje godnosti tal v Občini Turnišče v letu 2010 v predloženi obliki.

Sprejme se Letni program športa v Občini Turnišče za leto 2010 v predloženi obliki.

Sklep št. 172:

Občinski svet Občine Turnišče sprejme Odlok o spremembi odloka o proračunu Občine Turnišče za leto 2010 v predloženi obliki.

Sklep št. 173:

Občinski svet Občine Turnišče sprejme Sklep o višini najemnine za grobne prostore na pokopališčih v Občini Turnišče predloženi obliki.

20. REDNA SEJA OBČINSKEGA SVETA OBČINE TURNIŠČE, 11. 3. 2010

Sklep št. 174:

Potrdi se Sklep o določitvi višine subvencioniranja cen storitev odlaganja preostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov za leto 2010 v predloženi obliki.

Sklep št. 175:

Sprejme se zapisnik 18. redne seje OS Občine Turnišče z upoštevanje pripombo.

Sklep št. 176:

Potrdi se Odlok o spremembah in dopolnitvah o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Občine Turnišče v predloženi obliki.

Sklep št. 177:

Potrdi se predlagana razdelitev sredstev društvom iz Občine Turnišče.

Sklep št. 178:

Potrdi se Odlok o ustanovitvi organa skupne občinske uprave »Medobčinski inšpektorat občin Beltinci, Črenšovci, Odranci, Turnišče in Velika Polana« v predloženi obliki.

Sklep št. 179:

Odlok o ustanovitvi javnega podjetja EKO-PARK d. o. o. Lendava se ne sprejme.

Sklep št. 180:

Potrdi se Sklep o imenovanju Občinske volilne komisije Občine Turnišče v predloženi obliki.

LEPO POZDRAVLJENI!

V društvu upokojencev Turnišče smo bili zadnja leta zelo delavni, še posebej pa minulo leto. Delujemo že 16 leto, letos smo izvolili novo – staro vodstvo, osvežili delovanje s tajnico, go. Marijo Vidakovič iz Gomilice, in blagajničarko, go. Marijo Tuksar iz Turnišča, za predsednika pa je bil vnovič soglasno izvoljen dosednji predsednik, in sicer za obdobje 2010–2014.

Zdaj pa sledi opis dogodkov, ki so zaznamovali preteklo leto v Društvu upokojencev Turnišče, pa tudi letošnje aktivnosti. Kot je že običajno, se prilagajamo željam in potrebam članov. Letujemo v hotelu »Delfin« v Izoli že od leta 2007 dvakrat letno kot skupina, spomladi in jeseni. Izven tega, torej posamično, letujejo tudi nekateri naši člani. Tudi letos smo že letovali v mesecu marcu (31 članov), prisotni pa so bili tudi člani iz DU-Dobrovnik, Kobilje in Lendava. Prijavili smo tudi že letovanje za leto 2011, in to 2 termina. Organiziramo meddruštveno, že tradicionalno, srečanje kolesarjev, katerega pa se udeležuje vedno manj članov.

Delo v projektu »Starejši za starejše, za višjo kakovost življenja doma« je v teku. Prostovoljke imamo v vsaki vasi, torej v Gomilici, Nedelici, Renkovcih in v Turnišču, koordinatorica je ga. Danica Kocet. Zato se jim za to plemenito delo, ki ga opravljajo, ob tej priliki najlepše zahvaljujemo. Pridobili smo kotiček na Občini Turnišče v dosedanjem prostoru, katerega koristi več društev. Namestili smo računalniško opremo, povezavo na internet, od Občinske uprave pa smo prejeli še dodatno opremo in delovno mizo. Iz proračuna Občine za delovanje društva smo prejeli sredstva v višini 1200€. Z občino in z županom, g. Jožefom Kocetom, zgledno sodelujemo vsa leta nazaj in se mu najlepše zahvaljujemo.

Tudi ZDUS primakne svoj delež za delovanje projekta. Prostovoljstvo je neplačljivo – je darilo srca, ki se vse bolj uveljavlja in ga finančno zelo težko ovrednotimo, gre pa v milijardne zneske. Občina Turnišče je ponudila za majhna hišna opravila v gospodinj-

stvu starejšim osebam brezplačno pomoč s strani javnih delavcev, kar je tudi del skrbi za starejše in je hvale vredna poteza. Da v društvu dobro delamo oz. so aktivnosti dobro zastavljene, je dokaz pristop 20 novih članov. Vabim pa tudi ostale upokojence v občini, da se čim prej včlanijo v to veliko družino,

ki se bliža številki 400. Članarina za člane našega društva se je nekoliko povisala, in sicer s 5€ na 6€.

Društvo ima MePZ, ki deluje že 11 leto, vsa ta leta ga vodi zborovodja g. Jožef Kocet. Sodelujemo na domačih prireditvah, zboru članov, srečanju ob koncu leta, pa tudi na srečanjih pevskih zborov Pomurja, katerih se vsakič udeležimo. Zbor je prejel priznanje ZDUS. Podelili smo tudi zlate plakete in priznanja. Organizirali smo izlet v Radeče in okolico, Šentilj in okolico. Udeležili smo se srečanja upokojencev Pomurja v Veliki Polani, srečanja pevskih zborov v Dobrovniku. 12. junija smo pri Premošovem mlinu pripravili druženje ob pikniku, se udeležil predavanja Demenca pri starejših ljudeh in kako jo sprejemati.

Sredstva, ki jih pridobimo s članarine, proračuna občine in tudi kako drugače, pa vračamo svojim članom v raznih oblikah. Največkrat za zbor članov, srečanje članov ob koncu leta, razni prevozi – pevskega zbora, seja, tudi stroške članarine krovnim organizacijam, srečanje upokojencev

Pomurja, obdarovanje članov in nečlanov, bolnih in starejših nad 80 let doma in v domovih za starejše. Slednje obiščemo, jih obdarimo in jim damo vedeti, da niso sami. Marsikomu iz zahvale spolzijo solze sreče.

V programu imamo zastavljenih nekaj izletov, opravili smo izlet v Celje in okolico, letošnje meddruštveno srečanje kolesarjev pa je odpadlo. Udeležili smo se pevskih zborov Pomurja na Cankovi, bomo pa prisotni na srečanja upokojencev Pomurja, ki bo 31. julija v Moravskih Toplicah, letovanje članov v Izoli bo v novembru, opravili bomo tudi obdarovanje članov in nečlanov, torej srečanje članov društva po božiču. Torej: družimo se, se obiskujemo ter dokazujemo cilj in namen društva, prostovoljstva in vrednote le-tega, izkazujemo plemenitost nas samih ... Za višjo kakovost življenja starejših doma, za vse upokojence Občine Turnišče.

Zapisal:

Teodor Horvat – Darko, predsednik
Društva upokojencev Turnišče

POMAGAJMO SI, KER NE VEMO, KDAJ BOMO POMOČI POTREBNI

Veliko besed, veliko korakov, še več truda in vložene energije, pa sorazmerno nizki rezultati. Velikokrat takšno razmišljanje, marsikateri komentar oz. marsikatera diskusija, celo na nepravem mestu.

Kaj storiti? Ponovno pojasniti na čim bolj enostaven, vendar realen način. Mogoče celo pustiti, da bo vsem tem, ki tako razmišljajo, pravo spoznanje prinesel čas. Vsekakor pa se potrudimo vsi, da ne bomo delali komu slabo, ovirali korake nekoga oz. na ta način škodovali celo tistemu, ki je pomoči najbolj potreben in najmanj kriv.

Projekt »Starejši za starejše« nadaljuje svojo začrtano pot uspešno. Lahko bi bil mogoče celo uspešnejši, vendar težave, s katerimi se srečujemo, niso nič posebnega, so enako aktualne tudi v drugih društvih, ki imajo ta projekt že več let v društven programu dela.

Naj kaj mislim?

Govorim o prostovoljcih: to so ljudje, ki delajo z voljo in prepričanjem, da delajo uspešno, sigurno pa nič slabega. Govorim o odklonih pri izpolnjevanju anket: pravzaprav jih ni malo, glede na število upokojencev v naši občini. Vsak anketirani občan se sam odloči o tem, ali bo odgovarjal ali ne. Ali bomo njegove podatke vnesli v računalnik ali ne. Pri tem je potrebno razmisliti, ali bi pri anketiranju odgovarjali na kakšno delikatno vprašanje, ali pa so le-ta takšna, da bi lahko celo sosed odgovarjal za soseda. Razmislimo, od kod pa podatki o nas občanah za vsa reklamna gradiva, za razne telefonske ankete in podobno.

Govorim o tem, da s projektom želimo približati skromno pomoč tistim, katerim je to mogoče in tudi na skromen način. Tudi »malo« je velikokrat »veliko«.

V tej polovici leta smo opravili ankete v Turnišču, Nedelici in Renkovcih. Skupaj z občino, Karitasom in do-

mačim društvom upokojencev smo izpeljali nekaj pomoči. Te so bile v nekaterih primerih enkratne, v drugih pa so ponavljajoče in še kontinuirano potekajo. Zalomilo se je v Gomilicah za kar daljši čas. Zadnji tedni nam prinašajo tudi v Gomilicah boljše rezultate. Seveda se tega veselimo, ker s tem imajo naši starejši občani ponujeno enako pomoč, če jo želijo.

Tako bo seveda projekt zaživel v celoti, vsi naši občani, starejši od 69 let, bodo tako bolj enakopravni, medsebojni odnosi bodo zagotovo izboljšani, omenjeni občani pa v boljši življenjski situaciji, ki si jo prav gotovo tudi zaslužijo.

Mogoče še: poskusimo delovati tako, da če že dobljene naloge ne zmoremo opravljati, ne ovirajmo tistega, ki pa to zmore.

Vsem prostovoljcem – HVALA pa še veliko delovne volje in elana.

Zapisala: Danica Kocet, koordinatorka projekta »Starejši za starejše«

UTRINKI DOGAJANJ V RENKOVCIH

Člani KD Anton Martin Slomšek Renkovci tudi v letu 2010 dodajamo svoj prispevek k dogodkom v vasi Renkovci, kakor tudi v Občini Turnišče.

Na občnem zboru društva smo si zastavili plan dela in ga postopoma tudi uresničujemo. Letošnji pomembnejši dogodki, ki so povezani z našim društvom, so:

- Slovenski kulturni praznik smo počastili z gledališko predstavo Gledališke skupine Močnikovi iz Rogošovcev.
- Srečali smo se s pohodniki Janoševga pohoda, ki ga organizira Turistično društvo iz Bratoncev, in Valentinovega pohoda, ki ga organizira Kolesarsko in pohodniško društvo Pedal iz Gomilice.
- V skrbi za zdravje vaščanov in občanov naše občine smo v sodelovanju z Zavodom za zdravstveno varstvo organizirali sklop predavanj na temo zdravja in zdravega načina življenja. Upamo, da bomo nasvete

za zdravo prehrano in zdrav način življenja prenašali v naš vsakdan.

- Dan žena in materinski praznik smo počastili s komedijo Kofetariji v izvedbi istoimenske gledališke skupine iz Lendave.
- Člani in članice društva so svoje ročne spretnosti predstavili na velikonočni razstavi v občinski dvorani v Turnišču.
- Posebej prizadevni so naši Renkovski pevci, ki so sodelovali na prireditvi Naj se čuje pesem v Gomilici, poleg tega pa svoj pevski dar razdajajo pri dogodkih v vasi – na prošenju, pojejo pri mašah ter ob žalostnih dogodkih.

In kje se bomo srečali v poletnih mesecih?

Na dan državnosti, 25. junija ob 15.30 bomo v okviru društva organizirali drugo kolesarjenje po kupinarskih poteh. Prekmursko ravnico bomo občudovali na krožni vožnji od Renkovcev skozi Črenšovce, Bi-

strico, Melince, Ižakovce, Beltince ter nazaj do Renkovcev. Upamo, da nam bo vreme naklonjeno in da se bomo zbrali v velikem številu. Računamo tudi na kolesarje s starimi kolesi, kot so jih nekoč vozili naši kupinarji. Po kolesarjenju pa bomo poskrbeli za dobro kolesarsko malico ter preverili, kako se kolesarjenje odraža na našem krvnem pritisku.

V začetku julija skupaj z našimi gasilci pripravljamo tudi tradicionalno prireditev z zabavnimi igrami – Zabavajmo se skupaj. Verjamemo, da bo tudi letošnje srečanje prijetno, tako za »igralce« kot gledalce.

Vsi pa se že veselimo sodelovanja pri pomembnem dogodku za Gasilsko društvo Renkovci, ko bodo predali namenu novo gasilsko vozilo.

Bralci Našega glasa vabljeni na kolesarjenje po kupinarskih poteh in na druge dogodke v Renkovce!

Zapisala: Marija Štesl, predsednica KDA M. Slomšek Renkovci

KULTURNI UTRIP KD ŠTEFAN RAJ TURNIŠČE

Delo KD Štefan Raj Turnišče je bilo v prvi polovici leta plodovito in uspešno, saj smo v upanju, da bo ponudba kulturnega življenja v naši občini zanimiva in zadovoljiva, uspeli realizirati prireditve in zadane projekte.

Poleg vsakoletne obeležitve slovenskega kulturnega praznika in sovpadajočega zaključka Ustvarjalnega literarno-likovno-multimedijskega natečaja v mesecu februarju smo v času od 25. do 28. marca pripravili drugo velikonočno razstavo, katere otvoritev je spremljal program vrtčevskih otrok in osnovnošolskih učencev, zaključek pa je zopet zaznamovala degustacija dobrot, vin ter prodaja izdelkov. Na razstavi so se predstavile tudi članice novoustanovljene sekcije ročnih del domačega KD.

S proslavo smo 21. marca počastili praznik naših mamic, babic, tet in žena ter jim s prisrčnim programom olepšali praznovanje. Prav tako v mesecu marcu, natančneje 27. 3., smo v soorganizaciji z JSKD Lendava izpeljali Revijo odraslih pevskih zborov, katero je poslušalo budno uho strokovnega spremljevalca, prof. Ivana Vrbančiča.

Še posebnega pomena, tako za same pevke in društvo kakor tudi za občino, je uresničitev finančno in izvedbeno zahtevnega projekta izdaje prve zgoščenke ljudskega petega blaga pevk Ljudskih pesmi KD Turnišče. Veliko vaj, snemanj, žrtvovanj prostega časa je bilo potrebno, da je nastala zgoščenka s 23 pesmimi, ki nosi pomenljiv naslov – »Spominčice«. K taki »ovekovečitvi« delo sodi tudi zunanja urejenost. Po lastni idejni zasnovi je obleke kreira občanka ga. Sandra Horvat, ki je njihovemu namenu z uporabo naravnega materiala – lanu – dodala še pridih ljudskosti in pokrajinske skladnosti. Predstavitve zgoščenke, katero so s svojim programom počastile številne povabljenе skupine, je bila 5. junija 2010, ko so »spominčice« poleg posnetega dela prvič predstavile tudi nove obleke.

Iz več razlogov odmeven in pomemben dan je bil tudi 19. junij, Dan odprtih vrat Kovačeve domačije v Nedelici, katera v tem mesecu že tradicionalno odpira svoja vrata in s prijetnim ambientom, zanimivim programom ter pestro ponudbo iz leta v leto privablja vedno več obiskovalcev. Prireditve je popestrila folklorna skupina BC iz Bovca, ki je z drugimi nastopajočimi počastila zavidljivo 35-letnico delovanja domače folklorne skupine.

Poleg omenjenih prireditev in dogodkov so se člani FS in pevke Ljudskih pesmi udeleževali številnih prireditev, v občini in izven nje, revij ter srečanj.

Pred nami je še zahtevnejši projekt »Moje mesto«, ko se bomo v mesecu avgustu odpravili v Koper ter v sodelovanju z vsemi občinskimi društvi skušali čim nazorneje, kvalitetnejše in zanimivejše predstaviti našo občino ter prepričati tamkajšnje obiskovalce, da se podajo tudi v to prelepo pokrajino ob Muri. Omenjeni projekt zahteva tako organizacijsko kot finančno dodelani načrt, upamo le, da se pri slednjem ne bo zalomilo.

*Zapisala: Danijela Apatič,
predsednica KD Štefan Raj Turnišče*

NEKAJ O DELU MEPZ »MARIJA POD LOGOM« ŽUPNIJE TURNIŠČE

MePz »Marija pod logom« je že nekaj časa prepoznaven kot aktivni gojitelj kulture in lepega petja v turniški župniji in občini, kakor tudi na širšem področju. Ob prvi nalogi zbora, to je sodelovanje pri bogoslužju in drugih cerkvenih slovesnostih v naši župniji, zbor redno goji tudi slovensko ljudsko in umetno pesem. To seveda zboru vzame še dodaten čas, vendar se vsi v zboru zavedamo naše odgovornosti do prejšnjih rodov, kakor tudi tega, da največ velja dober vzgled. Zato je pomembno, da mlajši začutijo lepo slovensko cerkveno in ljudsko pesem. Zbor je od svojega nastanka leta 1994 sodeloval že pri mnogih slovesnostih in dogodkih. Če začnem v dekanijskem merilu se zbor od vsega začetka redno udeležuje dekanijskih srečanj cerkvenih pevskih zborov. Ta srečanja imajo zelo velik pomen, saj se na ta način redno srečujemo pevci širšega področja, kar je prav gotovo zelo pomembno kulturno poslanstvo, čeprav človek včasih dobi občutek, da je to premalo opaženo. Srečanj se po navadi udeležuje okrog 10 pevskih zborov in skupin, to je približno okrog 230 pevk in pevcev. Če k temu prištejemo še člane družin, ki te pevce podpirajo, dobimo kar lepo število. Pri teh srečanjih skoraj povsod s finančno podporo sodelujejo tudi predstavniki občine tiste župnije, kjer srečanje poteka. Zbor redno sodeluje tudi na pevskih revijah, ki jih organizira JSKD. Na teh revijah je navzoč strokovnjak z zborovskega področja, ki pevskim zborom svetuje, kako svoje pevske sposobnosti nadgrajevati in tako še lepše peti. Kot zelo veliko čast si štejejo, da smo lahko sodelovali pri obeh obiskih nekdanjega papeža Janeza Pavla II. v Sloveniji. S tem smo nekako soustvarjali zgodovino, obenem pa bili preko petja povezani z vso Slovenijo. Petje je pri obeh obiskih imelo zelo pomembno vlo-

go, zato smo lahko ponosni, da smo bili sposobni sodelovati in se naučiti dokaj zahteven program. Zbor je bil povabljen in je sodeloval pri treh javnih snemanjih oddaje »Župnijski zbori pojo« v organizaciji Radia Maribor. Leta 2000 je bilo snemanje oddaje pri nas v Turnišču. V okviru te oddaje smo leta 1997 posneli tudi samostojno oddajo. Za radio Murski val smo leta 2004 posneli peti Pasijon po evangelistu Luku, kar je bilo precej zahtevno delo. V božičnem času se pevci zbora radi odzovemo povabilu iz drugih krajev in župnij. Z božičnimi koncerti smo sodelovali že v Črenšovcih, Radencih, Dobrovniku, Hotizi, na Tišini, na Kobilju, v Postojnski jami, letos smo bili povabljeni v župnijo Stara Cerkev pri Kočevju, kamor nas je povabila naša nekdanja pevka Tatjana Zdešar (Zavec). Popoldan smo sodelovali pri sveti maši, popoldan pa smo v isti cerkvi imeli božični koncert. Lep zapis o tem koncertu je bil objavljen v tedniku Družina. Večkrat pa smo že zapeli tudi po vaseh naše župnije in občine, saj je to tudi eden od ciljev zbora. Od nastanka škofije Murska Sobota se zbor redno udeležuje tudi revij na škofijski ravni. Zbor s ponosom sodeluje, ka-

dar je povabljen, tudi na prireditvah, ki jih organizira Občina Turnišče oz. tudi nekatera društva znotraj občine. Zato se iskreno zahvaljujem županu Občine Turnišče g. Jožefu Kocetu za korektno sodelovanje v času, odkar zbor deluje. Seveda si takšnega obojestranskega sodelovanja želimo še naprej. 13. junija smo s petjem sodelovali tudi na Slovenskem evharističnem kongresu. Odkar je naše turniško svetišče **glavno romarsko središče naše škofije**, je naša odgovornost do lepega in pravilnega petja še večja. **Odgovornost** ostalih župljanov in občanov pa zato ni nič manjša. Ker pevcev v zboru ni nikoli preveč, **vabimo vse**, ki imate radi lepo pesem in dober glas, da se nam pridružite. **Pevske vaje imamo vsak četrtek ob 20.00 v veroučnih učilnicah župnije Turnišče.**

Za konec še misel o petju, ki jo je napisal blaženi Slomšek: *»Ptico boš po petju spoznal, pa človeka tudi. Kdor lepo poje, lepo srce ima; in kar se o posamezniku, se lahko o celem narodu misli.«*

Zapisal: Matej Pucko,
zborovodja MePz »Marija pod logom«

LJUDSKA PESEM IN IZROČILO NAS ZDRUŽUJE

Kot bi trenil, je minilo obdobje ledenih sveč, snega in mrzlih dni. Prestopili smo prag pomladi, poletje trka na vrata. Čeprav smo spet nekoliko starejši, nam volje do dela ne zmanjka.

V minulem obdobju smo veliko prepevali, se družili in še več ustvarjali. Sodelovali smo pri izvedbi prireditve v organizaciji KS Gomilica ob dnevu žena in materinskem dnevu v mesecu marcu, ženam in materam smo zapeli tudi v KS Mostje. Naši glasovi so popestrili velikonočno razstavo pirhov, jedi in vina v lendavski sinagogi. Najpomembnejša prireditev v dosedanem obdobju v letu 2010 pa je vsekakor prireditev »Naj se čuje pesem«, ki jo je društvo Danijel Halas organiziralo v vaškem domu v Gomilici skupaj z JSKD v začetku meseca aprila – veliko dela, ki smo ga vložili v priprave in vaje je bilo poplačano s čudovitimi pesmimi, ki so jih zapele skupine ljudskih pevcev iz Občine Turnišče in okolice.

Pomembno je poudariti, da se člani društva ne ukvarjamo le s petjem – ob večerih smo se v zimskem času zbirale tako članice kot ostale vaščanke na delavnicah, kjer smo pripravljale izdelke za božični in velikonočni bazar in seveda za dekleta, žene in matere ob njihovem prazniku. Lično okrašeni izdelki so bili plod dela vse od novega leta pa tja do sredine marca, ko smo praznovali praznik. V zimskih večerih je Vaški dom v Gomilici bil vsaj dvakrat tedensko naše zbirališče – vesele smo bile, da nam nudi zatočišče in da imamo možnost

izmenjati naše izkušnje in vprašanja, povezane s kvačkanjem, našivavanjem, izdelavo rož iz krep papirja in še kakšna.

Želja in veselje do druženja, pesmi in ročnih spretnosti sta nam vlivali voljo in upanje, da so se in se nam še bodo pridružili tudi mlajši, kar nam

daje novih moči in potrjuje, da ljudsko izročilo ne bo izumrlo.

Hvala vsem, ki ste se nam pridružili pri naših aktivnostih in nam pomagali, da so bile dejavnosti izpeljane tako, kot smo si želeli.

*Zapisala: Olga Ropoša,
predsednica KD Danijel Halas Gomilica*

RDEČI KRIŽ OBČINE TURNIŠČE

V okviru RK smo tudi letos razdelili živilske pakete približno stotim posameznikom. Odbor RK se po svojih najboljših močeh trudi, da bi ta pomoč prišla v domove, kjer je le-ta najbolj potrebna. Vedno je prisotna možnost, da bi naše odločitve lahko bile boljše, vendar je to odvisno od več dejavnikov: nepoznavanje socialnih dejavnikov, trenutno stanje zaposlenosti, posameznikov oz. družin ipd. Ker se socialna situacija posameznih družin spreminja iz dneva v dan, se odločamo po določenih merilih, ki jih imamo na razpolago. Da bi pomoč prišla v domove,

kjer je to res potrebno, smo pripravljeni prisluhni tudi vašim predlogom.

Vemo, da s takšno obliko pomoči rešimo le kanček situacije, v kateri se znajde družina, je pa vsaj dober občutek, da v trenutni stiski človek čuti, da ni sam in da mu želi nekdo pomagati. Za lažje prepoznavanje stiske nam je v veliko pomoč sodelovanje z predsedniki krajevnih skupnosti. Želimo si več sodelovanja v okviru občine in na območnem združenju.

*Zapisala: Angela Slamek,
Odbor RK Občine Turnišče*

95 LET MARIJE REŽONJA

V začetku meseca aprila je svoj 95. rojstni dan praznovala naša najstarejša članica, gospa Marija Režonja, iz ul. Štefana Kovača 76 v Turnišču. Za dobro počutje »tetičke«, kot jo kličejo, skrbita njena nečakinja Marija in mož Ivan. Ob tem neponovljivem dogodku smo bili prisotni predsednik Društva upokojencev Turnišče, g. Darko Horvat, župan Občine Turnišče, g. Jožef Kocet, in ga. Marija Nemec. Voščili smo ji vse najboljše, izročili šopek in darila, od sreče so se ji orosile oči. Nazdravili smo, ji zaželeli, naj ji zdravje služi še naprej ter skupaj tudi zapeli. Poslovnili smo se z upanjem, da se vidimo ob naslednji obletnici.

*Zapisal: Darko Horvat, predsednik
Društva upokojencev Turnišče*

KOVAČEVA DOMAČIJA SPET ODPRLA VRATA

V soboto, 19. junija 2010, je vrata, kot že dobro desetletje, ponovno odprla Kovačeva domačija v Nedelici. Ohranjena in lično vzdrževana cimprača, odmaknjenost od mestnega in vaškega vrveža, o(b)stajanje na robu pristne narave, kjer se stikata žitno polje in nebesni horizont, ter nenazadnje odprtost in velikodušnost lastnikov domačije – vse to privablja iz leta v leto več obiskovalcev – povratnikov in novih vedoželjcev.

cijo v Nedelici. Tudi letos je ga. Mojca Zupančič z Odo ali hvalnico Prekmurju ter pesmijo More deklamacijsko oplemenitila program, katerega je na povabilo KD Štefan Raj Turnišče obogatila in popestrila tudi folklorna skupina BC iz Bovca, in sicer s spletoma Trentarska in Coklarska. Za poletne dopustniške dni je bila ravno prava točka učenk dramskega krožka OŠ Turnišče, ki sta nam prikazali, kako lahko si je poiskati zanimivo turistič-

daljevalo s pogostitvijo in okušanjem dobrot Društva kmetič Turnišče, bogatim srečelovom, pesmijo in petjem ob harmoniki, ogledom domačije ter njene pristne okolice, vse pa v upanju, da se naslednje leto spet snidemo.

Pomembna slovesnost se je na Kovačevi domačiji odvijala tudi v mesecu maju, natančneje v četrtek, 24. 5. 2010, ko je bila počastitev 100-letnice rojstva narodnega heroja Štefana Ko-

Kljub nagajivemu vremenu je bil program izpeljan na prostem, na travi pred pristno »prekmursko ižo«, kar prida prireditvi poseben čar. V uvodu nas je ob spremljavi harmonike g. Gustija Černija z violino pozdravila ga. Vesna Kovač ter nam do ušes ponesla milozvočni venček prekmurskih melodij. Prvič so se predstavili pevci iz Nedelice, ki v novi zasedbi nadaljujejo bogato dvajsetletno pevsko tradi-

no destinacijo za letovanje, zaplete pa se pri plačilu. Prireditve pa je imela še en pomenljiv dogodek, obeležitev 35-letnice delovanja folklorne skupine domačega KD, zato smo videli tudi splet domačih plesalcev, z naslovom »Ka san pripravo, tou san zapravo«, katerim so se pridružile Pevke ljudskih pesmi KD Štefan Raj Turnišče. Sledile so še zahvale ter podaritev simboličnih daril. Druženje se je na-

vača – Marka. V kulturnem programu so sodelovali učenci OŠ Turnišče ter Pevke ljudskih pesmi KD Štefan Raj Turnišče. Slavnostni govornik je bil g. Slavko Grčar, prisotne pa sta nagovorila tudi župan Občine Turnišče, g. Jožef Kocet, ter lastnik Kovačeve domačije, g. Štefan Kovač ml. Po slovesnosti je sledilo tovariško srečanje.

Zapisala: Danijela Apatič

»SPOMINČICE« – PRVA ZGOŠČENKA PEVK LJUDSKIH PESMI KULTURNEGA DRUŠTVA ŠTEFAN RAJ TURNIŠČE

Pevke ljudskih pesmi KD Štefan Raj Turnišče (Tatjana, Irma, Jožica, Dragica A., Ana in Dragica D.) pojemo skupaj le 3 leta. Takrat, pred tremi leti, smo dobrovoljno pristopile k starejšim pevkam, s katerimi smo nekaj časa pele skupaj, se od njih naučile mnogo lepih melodij in dobile predvsem veliko duhovitih besedil pesmi, ki so jih peli nekoč.

Iz teh melodij je pred kratkim časom izšla naša prva zgoščanka, z naslovom »Spominčice«. Predstavitve smo obeležili 5. 6. 2010 v občinskih prostorih Občine Turnišče, s povabljenimi skupinami iz Črenšovcev, Beznovcev, Bratoncev in Gomilice. Sodelovala je tudi FS domačega kulturnega društva. Zgoščanka je plod našega trdega dela, premnogih vaj in prepetih melodij ter donatorjev, ki so nam

finančno pomagali, da je projekt »Spominčice« bil udejanjen in bo, upamo vsaj, razveseljeval vse ljudi, ki imajo radi to prekrasno ljudsko petje, ki prav zaradi tonskega zapisa ne bo šlo v pozabo.

*Zapisala: Tatjana Dravec Vuk, vodja
Pevk ljudskih pesmi KD Štefan Raj Turnišče*

VINOGRADNIŠKO-SADJARSKO DRUŠTVO TURNIŠČE

Spoštovani bralci, vinogradnice in vinogradniki!

Vinogradniško-sadjsko društvo vstopa v 17. leto svojega delovanja in je v tem letu doživelo spremembe v vodenju in sestavi upravnega in nadzornega odbora. Na tem mestu bi se rad zahvalil vsem, ki so s svojim dosedanjim delom pomagali pri delovanju društva vse od ustanovitve v letu 1993.

Novo izvoljeni upravni odbor si je zadal nove naloge, ki jih bo v naslednjem mandatnem obdobju uresničeval ter jih uskaljeval z vsemi člani društva, poleg tega pa se bomo vključevali tudi v aktivnosti na ravni občine in regije.

Tako je v tem letu za nami več aktivnosti, pri katerih smo sodelovali ali pa smo bili organizatorji. Dovolite, da jih skozi članek tudi naštejemo. Leto 2010 smo začeli z občnim zborom, ki je bil volilen, nadaljevali s prikazom rezi 8. februarja v vinogradu družine Vukan iz Turnišča z zelo dobro udeležbo. V februarju je sledilo strokovno predavanje s predstavitvijo prodajnega programa po-

djetja Metrob ter v mesecu marcu tradicionalno 16. društveno ocenjevanje vin letnika 2009. V letošnjem letu je bila udeležba na ocenjevanju skromnejša zaradi vremenskih posebnosti letnika 2009 (toča), kljub temu pa smo dosegli drugo najvišjo oceno v Vinorodnem okolišu Prekmurje, ki je bila 18,18 točke. Zahvala pa gre tudi vsem vinogradnikom, ki so se na podlagi društvenega ocenjevanja vin udeležili ocenjevanja vin za naziv Prekmurskega prvaka, ki je potekalo dne 31. 3. 2010 v organizaciji Društva vinogradnikov Velika Polana. Na ocenjevanju vin za naziv Prekmurskega prvaka so člani našega društva dosegli visoke ocene, izpostaviti je potrebno, da so dosegli dva naslova Prekmurskega prvaka za sorte vin Beli pinot in Chardonnay (Slavko Gjerkeš, Nedelica 88/a) ter naslov šampiona med vini normalne kakovosti oziroma najvišjo oceno med navedenimi vini za sorto Traminec (Družina Dominko, Nedelica 98/c).

V mesecu aprilu smo pripravili podelitev medalj z društvenega ocenjevanja vin v okviru Vinogradniško-

sadjskega plesa v Nedelici ter soorganizirali rez stare vinske trte z Lenta. Dogajanje v mesecu aprilu pa smo zaključili s sodelovanjem na prvomajskem kresu v Turnišču. Tradicionalno smo v mesecu maju organizirali izlet za naše člane v Belo krajino v Semič z okolico. V mesecu juniju pa bomo organizirali še pohod po vinskih kletah naših vinogradnikov, tokrat po Strehovskih goricah, in sicer 25. junija 2010.

S tem pa se naše aktivnosti za to leto še ne zaključujejo, vendar pa več o njih v drugi letošnji številki Glasa Občine Turnišče.

Skozi celo leto o aktivnostih, ki jih organiziramo, obveščamo člane z vabilom, druge zainteresirane občane pa preko Kabelskega interneta kanala Turnišče. Zato velja povabiti vsem, da se aktivnosti udeležujete, tudi če niste člani društva oziroma v kolikor bi želeli, da se nam na teh aktivnostih pridružite. Vsem vinogradnikom pa želim predvsem mirno vreme ter kakovostnem pridelek.

*Zapisal: Borut Horvat,
predsednik VSD Turnišče*

Z NOVIMI PROSTORI NOV ZAGON ZA MLADE

Klub mladih Turnišče je v začetnih mesecih letošnjega leta končno prevzel v uporabo obnovljene prostore bivše vratarnice Planike, ki odslej skužijo kot mladinski center celotne občine. V sodelovanju z občino so bili v prostorih ob koncu lanskega leta urejeni osnovni pogoji, kot so zamenjava oken in vrat, ureditev elektro in vodnih inštalacij, ogrevanje ter ureditev stropov in sten. V okviru svojih zmožnosti so člani Kluba mladih Turnišče v tem času poskrbeli še za ostalo opremo v prostorih, predvsem omare, mize, stole ter ureditev multimedijske opreme. Slednja je nujna za kvalite-

tno izvajanje mladinskih dejavnosti. S prostovoljnim delom je bila tako nameščena avdiovizualna oprema, ki omogoča izvedbo kulturnih dogodkov v mladinskih prostorih. Prostori ostajajo v lastništvu Občine Turnišče, Klub mladih Turnišče pa je prevzel prostore v upravljanje v okviru 10-letne najemne pogodbe. Po opravljenih zaključnih delih glede razmejitve mladinskih prostorov in prostorov Planike, bo v drugi polovici letošnjega leta opravljena tudi svečana otvoritev mladinskega centra občine.

V mladinskih prostorih pa je že bilo izvedenih nekaj projektov. Izve-

den je bil videovečer, kjer so si predvsem mladi ogledali najnovejše stvaritve na področju spletnega filma. V mesecu aprilu pa je bil izveden novi projekt v programu Kluba mladih Turnišče, in sicer Učna pomoč za srednješolce. Študentje višjih letnikov so zainteresiranim srednješolcem nudili učno pomoč iz predmetov matematika, slovenščina in fizika. Tudi letos pa se je Klub mladih Turnišče s svojo stojnico predstavil na Senju nevladnih organizacij, ki ga je maja v Murski Soboti pripravilo Regionalno stičišče nevladnih organizacij.

Druga letošnja programska novost je Kino na prostem, 26. junija na dvorišču Osnovne šole Turnišče. Že drugič pa bo pod okriljem Kluba mladih Turnišče potekala Poletna nogo-

metna šola za otroke od 6 do 12 let. Osrednji projekt Kluba mladih Turnišče pa bo Švicanje 2010, ki bo 10. julija. Tudi letos bodo v športnem delu pripravljena tekmovanja v odbojki na mivki, ulični košarki in vodnem nogometu. Dogajanje bodo popestrile tudi ustvarjalne delavnice za najmlajše, letos pa se bodo prvič v koncertnem delu predstavile glasbene skupine iz našega okolja, ki se ukvarjajo predvsem z alternativno glasbo. Meseca avgusta sledi še nogometni turnir pod reflektorji, v jesenskih mesecih pa številne aktivnosti v mladinskih prostorih, kot so Lanpartyji, poptosi, videovečeri, družabni večeri in ostali mladinski kulturni dogodki.

Zapisal: Uroš Maučec

250 LET ČEVLJARSKEGA CEHA V TURNIŠČU

Dnevi in leta nam prehitro bežijo. Tako bomo letos obeležili že 250 let od ustanovitve čevljarkega ceha v Turnišču. Ponosni in obenem zaskrbljeni moramo biti ob tej veliki obletnici. Vseeno pa smo v našem cehu odločeni nadaljevati vsaj malo nekdanje tradicije naših prednikov. Ob 250. obletnici čevljarkega ceha bomo letos, 22. avgusta, blagoslovili novo cehovsko zastavo in pripravili tudi cehovsko druženje. V pričakovanju, da nam boste še naprej pomagali pri našem delu in ohranitvi tradicije, se vidimo ob častitljivi 250. obletnici čevljarkega ceha v Turnišču.

Upravni odbor čevljarkega ceha

DRUŠTVO - KROG ZA DUHOVNO ŽIVLJENJSKO POMOČ

Krog prijateljev Bruna Gröeninga je v svetovnem merilu eno največjih združenj za izcelitve po duhovni poti. V visokih kulturah človeštva se že tisočletja govori o obstoju neke vrste višje moči, ki lahko pomaga in izcelja. Z vedno večjim zavedanjem v splošni medicini se je možnost izcelitve po duhovni poti začela vedno bolj upoštevati tudi v strokovnih krogih. Učenje je namenjeno vsakemu posamezniku, ki želi sebi in vsem drugim dobro, da življenjske radosti in samozaupanje postanejo čvrste vrednote v našem življenju z zavedanjem, da naše misli oblikujejo naše življenje, kakršno živimo. Vera v dobro je tukaj osnovni pogoj. Človek je vsepovsod obkrožen z izcelitvenimi valovi, ki jih mora samo prepoznati in sprejeti. Aktivnosti v krogu prijateljev so brezplačne, nastali stroški se poravnajo iz prostovoljnih prispevkov.

Zapisala: Angela Slamek

GASILSKA ZVEZA TURNIŠČE

Dolgoletne sanje gasilcev iz občine Turnišče, po ustanovitvi lastne gasilske zveze, so se uresničile 28. decembra 2009. Na ta dan smo imeli ustanovno skupščino gasilske zveze Turnišče. Gasilci iz Občine Turnišče smo spadali v Gasilsko zvezo Lendava. Ta zveza je združevala vsa gasilska društva iz Upravne enote Lendava. Po izstopu gasilcev iz Občine Velika Polana, so iz zveze izstopili še gasilci iz Občine Črenšovci in Občine Odranci. Tako okrnjena Gasilska zveza Lendava je začela slabo delovati. Slabo delovanje Gasilske zveze Lendava je botrovalo, da smo gasilci naše občine

bili primorani ustanoviti lastno gasilsko zvezo, če smo hoteli ohraniti dobro delovanje naših gasilskih društev.

V Gasilsko zvezo Turnišče so vključena štiri prostovoljna gasilska društva, in sicer PGD Turnišče, kot osrednja enota tretje kategorije, PGD Gomilica, PGD Renkovci in PGD Nedelica, vsa društva prve kategorije. V omenjena gasilska društva je vključenih preko 450 gasilcev, od tega preko 140 operativnih gasilcev, ki so opremljeni in usposobljeni za posredovanje na intervencijah. PGD Turnišče razpolaga z tremi gasilskimi vozili, PGD Gomilica z dvema, PGD Ren-

kovci prav tako z dvema in PGD Nedelica z enim, eno pa nameravajo nabaviti v naslednjem letu. Potrebno je nabaviti še nekaj opreme za gasilska društva, da bodo potem opremljena tako, kot to zahteva zakonodaja. Žal je za nabavo opreme vedno premalo finančnih sredstev. Upamo, da bomo gasilci s pomočjo občine, sponzorjev in seveda krajanov, do teh sredstev nekako prišli in se opremili po odredbi, ki zahteva, da morajo vsa gasilska društva biti do konca leta 2012 minimalno opremljena z opremo, kot jo predpisuje kategorizacija gasilskih društev.

Na ustanovni skupščini Gasilske zveze Turnišče smo sprejeli vse potrebne akte za delovanje zveze. Izvolili smo organe zveze, za predsednika je bil izvoljen Alojz Vuk, za poveljnika pa Alojz Štefanec. Sprejeli smo program dela, ki je tudi finančno podprt. Prednostne naloge, ki smo si jih zadali, so predvsem izobraževanje in usposabljanje gasilcev ter nabava manjkajoče opreme.

*Zapisal: Alojz Vuk,
predsednik Gasilske zveze Turnišče*

UTRINKI IZ DEJAVNOSTI PGD NEDELICA

O letu 2009, ki je že krepko za nami, ne bi izgubljali dosti besed. Omenimo pa le, da smo zadani plan v celoti realizirali in je minulo leto bilo kar uspešno. S ponosom lahko rečemo, da smo uspešno sodelovali z vsemi preostalimi PGD v Občini Turnišče, s samo Občino Turnišče, KS Nedelica in pa tudi z ND Nedelica. Vsi omenjeni so nam pokazali veliko gasilsko solidarnost in pomoč, katerim so se še pridružili člani PGD Radmožanci ob neurju lani, ko je reka Ledava pokazala svojo moč. Ob naši skupni intervenciji smo jo ukrotili, v nasprotnem primeru bi pa lahko bilo dosti huje. Vsem hvala za pomoč. Ob tej priložnosti se zahvaljujemo tudi vsem donatorjem in krajanom KS Nedelica, ki so nam pri delu pomagali in nam stali ob strani.

Tudi za tekoče leto smo si zadali določen plan, ki ga mislimo dosledno uresničiti. Aktivno se bomo vključevali v razne odbore in komisije novoustano-

vljene Gasilske zveze Turnišče. Aktivno bomo sodelovali tudi z vsemi tremi PGD v občini, z Občino Turnišče, KS Nedelica in pa z ND Nedelica. Veliko skrb moramo posvečati nadaljnjemu izobraževanju gasilcev in pa vključevanju mlajše generacije v gasilske vrste. Prav tu vidimo, da bo lahko nastal velik problem, če temu ne bomo posvečali veliko pozornosti. Med največjimi nalogami, ki smo si jih zadali v letošnjem letu, je projekt nabave novega gasilskega vozila z vodo in pripadajočo opremo GVV-1 na podvozju IVECO DAILY. Akcija že teče, saj smo od dva prispela predračuna izbrali najugodnejšega. Predračunska vrednost vozila znaša 73.308,30 eur. Plan izpeljave tega projekta smo predvideli ob pomoči Občine Turnišče, krajanov KS Nedelica in pa s pomočjo sponzorjev. Prvi krog pomoči krajanov KS Nedelica je že bil opravljen v mesecu aprilu, in sicer v vrednosti 15 eur na gospodinjstvo. To se bo nadaljevalo

do meseca novembra. Mesec december in januar izpustimo ven, ker vemo, kakšna sta s finančnega in stroškovnega vidika ta dva meseca za vse nas občane. V mesecu decembru bo vsako gospodinjstvo prejelo finančno poročilo o zbranih sredstvih in nadaljnje usmeritve za prihodnje leto. Lahko pohvalno povemo, da so se krajan KS Nedelice ob prvem pobiranju uspešno in razumevajoče odzvali na to našo akcijo. Ob tej priložnosti se že vsem prej omenjenim vnaprej zahvaljujemo za izkazano solidarnost in pomoč. Zavedamo se, da je vsak gasilec izbran iz ljudstva in postavljen za ljudi ob kakršnihkoli nesrečah, kot se je ta izkazala lani junija ob neurju. Bog daj, da bi takih in podobnih neviščnosti bilo čim manj. Vsi člani PGD Nedelica želimo vsem krajanom KS Nedelica in občanom Občine Turnišče čim bolj mirno in lepo leto, ki je pred nami.

Upravni odbor PGD Nedelica

S PROJEKTOM »ŽIVALI IN MI« SKOZI VSA PODROČJA KURIKULUMA

Otroci vedno govorijo jezik srca, zato tudi sežejo naravnost v srce in ob veliki izpovedni moči otroške risbe znova dokazujejo, da se odrasli od otrok lahko ogromno naučimo.

(Martina Hrs)

Tako je v prvem tednu novega šolskega leta v oddelku 2-4 let eden izmed otrok sedel k mizi, vzel barvico in začel risati. Čez nekaj časa je vstal, vzel risbo in prišel k meni. Rekel mi je: »Glej, narisal sem psa. Tu ima oči, usta, rep in štiri tačke.« Njegova razlaga je pritegnila še nekaj ostalih otrok iz skupine, ki so nenadoma prišli pogledat risbo. Tako je risba bila povod v pogovor o tem, katere živali otroci imajo doma, katere bi radi imeli, katere so jim všeč ipd. Ko sem čez nekaj dni premišljevala o projektih, ki bi jih izvajali v tem šolskem letu, sem se spomnila na njihov pogovor. Spomina vsa vprašanja, odgovore in zamisli, ki sem jih slišala v njihovem pogovoru, so me prepričali, da sem se odločila za projekt »Živali in mi«, kateri se izvaja v okviru Ekošole.

Tako smo si s z omenjenim projektom zastavili cilje, za katere smo bili mnenja, da jih lahko uresničimo. Cilji, katerim smo sledili, so bili:

– otroke naučiti pravilnega odnosa do živali,

– otroke naučiti, da živali sprejemamo kot živa bitja, ki prav tako čutijo in potrebujejo našo ljubezen in skrb,
– otroci se seznanjajo, kako spoznati in spoštovati živali ter ohranjati njihov življenjski prostor,
– otroci se seznanijo, da lahko z živalmi delimo skupen prostor.

Pri zapisovanju ciljev sem se velikokrat spraševala, kako otrokom zastaviti naloge, da bomo z njimi uresničili zastavljene cilje. Ob samem izvajanju projekta pa sem ugotovila, da so ravno otroci tisti, ki velikokrat dajo pobude in ideje, le prisluhniti jim moraš znati.

Tako je otrokov razvoj skozi celotni projekt potekal skozi določene zaporedne stopnje, ki smo jih opredeljevali tako s kvantitativnimi kot kvalitativnimi spremembami. Posamezna področja razvoja smo med seboj prepletali, saj smo na tak način uresničili zakonitost o vzporednosti in povezanosti med različnimi funkcijami. S spremljanjem vsakega posameznika posebej sem prišla do spoznanja, da so individualne razlike v razvoju otrok bile velike, vendar je ta različnost ostala znotraj razvojnih norm. Tako smo čez celoten projekt upoštevali preplet vseh področij kurikula skupaj z dnevnimi rutinami. Preko vseh zakonitosti o otrokovem razvoju in načelih predšolske vzgoje sem ugotovila, da so otroci s pomočjo tega projekta napredovali na

vseh področjih. Analizirala sem vsako področje posebej.

Pri gibanju sem otrokom omogočila vključevanje v spontane in vodene dejavnosti, v katerih so otroci imeli možnost izbire in raziskovanja. Pri izvajanju sem otroke spodbujala, jim svetovala, demonstrirala, jih usmerjala ter z njimi sodelovala. Preko vseh gibalnih dejavnosti so si otroci razvijali intelektualne sposobnosti, sama igra pa je pripomogla k emocionalnemu in socialnemu razvoju. Zastavljene cilje smo realizirali preko nalog, kot so sprehodi v naravo do ribnika, reke in gozda, vzpostavljanje in vzdrževa-

nja ravnotežja pri ponazarjanju gibanja živali ind.

Področje jezika smo tesno povezovali z vsemi ostalimi področji. Preko celotnega projekta sem spremljala otrokov jezikovni razvoj ter prilagajala svoja pričakovanja glede na otrokove jezikovne zmožnosti. Tako sem jih seznanjala z nekaterimi jezikovnimi spoznanji, predstavljala razlike med zvrstmi, registri ter jezikovnimi skupinami. Zastavljene cilje smo realizirali preko vsakdanjih pogovorov, poslušanja zgodbic, jezikovnih iger, izpolnjevanja preprostih nalog, ugank, listanja knjig, listanja strokovne literature, rajalnih iger, igranjem z glasovi ipd. Preko vseh dejavnosti so se otroci (na)učili izražati čustva, izkušnje, misli in razumeti sporočila drugih.

Pri umetnosti se je otrok izražal in komuniciral, pri čemer je razvijal svojo sposobnost uporabljanja simbolov, ko je v risbi, plesu in glasbi ustvarjal nekaj, kar je slišal, videl, tipal. Umetniške dejavnosti so potekale tako, da je otrok sam raziskoval, odkrival odgovore in rešitve na ideje, pri čemer sem zaznala in podprla vsako, včasih še tako skromno, otrokovo napredovanje. Ob vseh rezultatih sem se zavedala, da je bil otrokov proces nastajanja pomembnejši od rezultatov.

Preko raznovrstnega glasbenega, likovnega, plesnega in gledališkega okolja sem otrokom omogočila doživljanje sebe in drugih, okolice in umetnosti, pri tem pa je kakovostno estetsko in umetniško okolje sooblikovalo otrokov razvoj estetskega vrednotenja in osebnega okusa.

Pri področju umetnosti smo cilje realizirali preko nalog, kot so učenje nove pesmice, izdelovanje živali iz različnih materialov, posnemanje zvokov živali, poslušanje otroških pesmic o živalih, igra z ročnimi lutkam, fotografiranje živali.

Preko področja družbe sem otrokom z vsakdanjim življenjem v vrtcu, preko vsakdanjih rutin, ritualov in dogodkov omogočila občutek pripadnosti, jim poskušala ustvariti prijetno vzdušje in vzpostaviti vezi med vrtcem in širšim okoljem. S sprehodi po bližnji okolici, obiski kmetij, domačij, ipd. se je otrok postopoma seznanjal z omejitvami in mejami sprejemljivega vedenja v širšem okolju.

Narava je področje, v okviru katerega smo razvijali otrokove sposobnosti za dejavno vključevanje v okolje, ustvarjanje pravilnega odnosa do živali, sprejemanja živali kot bitij, ki prav tako čutijo in potrebujejo našo ljubezen in skrb, ohranjanja njihove-

ga življenjskega prostora ... Z naravoslovnimi dejavnostmi, kot so bivanje v naravi, pogovor o njenih značilnostih, posnemanjem glasov in gibov živih bitij, skrb za živali ipd., je otrok spoznaval živali, ob tem pa so ga dejavnosti navajale na skrb zanje.

Otrok se je s tem, da je imel pregled nad igračkami, ki so se navezovale na projekt, predmeti, ki jih je prešteval, primerjal in razvrščal vsak dan srečeval z matematiko. Tako je v vsakdanjih opravilih pridobil izkušnje, spretnosti in znanja o tem, kaj je veliko, kaj majhno, česa je več in česa manj. Pri samih matematičnih dejavnostih sem upoštevala, da se je otrok dobro počutil ter da je doživel uspeh ob svojih rešitvah. Naloge, s katerimi smo realizirali cilje, so bile izdelovanje plakata, igra sestavljanke, na kateri so slike živali, igra spomin, na kateri so živali, primerjanje živali med sabo, reševanje delovnih listov ...

Ob samem zaključku bi le še dodala, da smo vse cilje, kljub temu da je včasih pot do njih bila precej naporena, uspešno realizirali. Tudi zase lahko trdim, da sem se ob samem projektu veliko naučila, za kar gre zahvala vsem otrokom, ki so mi velikokrat pomagali najti pot do ciljev, ki smo si jih zastavili.

*Zapisa: Petra Lebar,
vzgojiteljica vrtca Turnišče*

OBISK VRTCA H. C. ANDERSEN IN ŽIVALSKEGA VRTA V LJUBLJANI

Težko pričakovani dan, da se bomo peljali z avtobusom, in to celo v Ljubljano, smo končno pričakali in radovedni ter novih doživetij pričakovani obrazi otrok in odraslih nas je pred vrtčevskim dvoriščem pričakovalo avtobus. Pogledi otrok, ki so prihajali v vrtec, so seveda radovedno spraševali: »Kam pa vi?« In marsikdo je ponosno odgovoril: »Gremo v Ljubljano.«

Vožnja do Ljubljane je potekala mirno, v prijetnem vzdušju, pogledi otrok, pa tudi odraslih so se izgubljali v hitrem menjavanju hiš, njiv, pa tudi kakšnega redkega gozda, mimo katerih smo se peljali. Tudi kakšen pogovor je stekel in kaj kmalu smo se približali Ljubljani. Ob prihodu v Ljubljano nas je pozdravil dež, vendar nas to ni motilo. Ob izstopu iz avtobusa nas je pričakala vzgojiteljica Nada in nas odpeljala do njihovega vrtca. Le kakšen je njihov vrtec? Kaj je pri njih drugače kot pri nas? Je večji, je manjši? Kakšne igrače imajo? Kakšni so otroci v tem vrtcu? Se prav tako radi igrajo kot mi, so prav tako pri-

jazni in radi hodijo v vrtec? Taka in podobna vprašanja smo si na kratki poti do vrtca zastavljali tako starejši kot mlajši. Sledil je prijazen sprejem in priprava na naš nastop. Otroci oddelka 3–5 let z vzgojiteljicama Slavico in Kristino smo se predstavili z

deklamacijo Sama in glasbeno pravljico Grad gradiček, reci mi. Otroci folklorne skupine oddelka 5–6 let z vzgojiteljico Terezijo in vzgojiteljem Matejem pa so se predstavili s folklorno koreografijo Klúkec ide na senje in s pesmico Mulčki. Seveda pa nismo pozabili na gostitelje, zato smo jih povabili k skupnemu prepevanju pesmi Ko si srečen. Menim, da smo v tistem trenutku bili zares vsi srečni. Otroci, ker so se predstavili na svojevrsten, enkratni, izvirni način; starši, ker so ob predstavitvi otrok doživljali čast in ponos starševstva, in seveda strokovni delavci, ki smo tako ob otrocih kot starših in gostiteljih spoznavali lepoto in kakovost svojega dela. Podobno je doživljala dogajanje tudi ravnateljica vrtca, gospa Tatjana Prešern, ki nas je pozdravila in sprejela kot prijetne in zaupanja vredne prijatelje iz Prekmurja. Še posebej je poudarila, da je presenečena nad tolikšnim obiskom staršev in je tako pohvalila njihovo zavedanje pri soodgovornosti vključevanja in sodelovanja z vrtcem. Sle-

dil je ogled dela vrtca in kosila, ki so nam ga velikodušno podarili in ostalo je še nekaj časa za igro na vrtčevskem igrišču.

Ob odhodu sem ugotavljala, da je njihov vrtec le nekoliko drugačen. Je večji, ima krasno telovadnico, igralnice so bogato opremljene z raznim didaktičnim materialom, hkrati pa spoznala, da naš vrtec, kljub morda siromašnejši opremljenosti in prostornosti, premore prijazne, strokovne, zaupanja vredne delavce, ki pa so najboljša podlaga za kvalitetno delo in največji potencial za otrokov optimalni telesni in duševni razvoj, kar pa sem seveda zaznala tudi pri strokovnih delavcih ljubljanskega vrtca, saj je iz njih izžareval pogum, iskreno veselje in zadovoljstvo, tako strokovnih delavcev kot tudi njihovih otrok.

Obisk živalskega vrta je za vsakega posameznika pomenil svojevrstno doživetje. Otroci so uživali ob ogledu živali, nekatere so pritegnile divje živali, spet drugi so se ustavljali ob domačih živalih, skratka, vsak je našel razlog za radost in veselje. Kasneje so seveda svoje doživljanje izražali preko igre in na način, ki jim je nudil tamkajšnji izbor igral.

Obisk vrtca in živalskega vrta je vsak doživljal na svoj način. Mamica ene izmed deklic je svoje doživljanje izrazila takole: »V petek, 14. maja, je bila naša družina na izletu v mestu Ljubljana. Skupaj s svojimi otroki smo si ogledali ljubljanski vrtec Andersen in živalski vrt. Naši otroci so v vrtcu prikazali lepo igrice in folklorna skupina se je predstavila s svojimi plesi. Bilo je čudovito, saj so nas vzgojiteljice in ravnateljica tamkajšnjega vrtca zelo pohvalile. V vrtcu so nam pripravili tudi oku-

sno kosilo, ki smo ga bili vsi veseli. Po kosilu smo z otroki odšli na zunanje igrišče, kjer smo imeli nekaj prostega časa. Po obisku vrtca smo pot nadaljevali v ljubljanski živalski vrt. Tam je bilo zelo zanimivo, saj so otroci že komaj čakali, da bodo videli različne živali. Po koncu smo si privoščili še sladoled, otroci pa so se igrali na igralih. Po ogledu smo se odpeljali proti domu. Nekateri otroci so bili že pošteno utrujeni in so na avtobusu malo zadremali. Ta izlet je bil ena lepa izkušnja in popestritev vsakdana, saj je lepo, če se skupaj z otroki udeležimo takšnih izletov. Vsaka stvar je za nekaj dobra in druženje je še posebej pomembno in koristno.«

Tako kot starši so tudi otroci izlet doživljali kot lepo izkušnjo. Nekaj njihovih misli:

»Lepo mi je bilo, ker sem nastopala.«

»Lepo mi je bilo, da je šla z mano na izlet mama. Če bi še ati šel z mano, bi mi bilo še bolj lepo.«

»Lepo je bilo, da sta me gledala ati pa mama pa sestrica, kako sem lepo nastopala.«

»V telovadnici je bilo lepo. Plezal sem po vrvi.«

»Na izletu mi je bilo lepo, ker imajo otroci v Ljubljani lepe igrače.«

»Lepo mi je bilo, da sem se vozila na toboganu.«

»Lepo mi je bilo, ker mi je mama kupila igračo.«

»Lep mi je bil slon, pa tudi lev in tiger.«

S povratnim obiskom ljubljanskega vrtca smo torej poleg druženja uresničevali tudi cilj Kurikuluma za vrtce s področja družbe, da otrok spoznava širšo družbeno okolje in življenje v njem in s tem sledili vsaj dvema načeloma Kurikuluma, in sicer Načelu sodelovanja z okoljem in Načelu sodelovanja s starši. Prav sodelovanje med vrtcem in starši je pomemben vidik kakovosti predšolske vzgoje, saj prav to sodelovanje veliko prispeva k ustreznemu dopolnjevanju družinske in institucionalne vzgoje (Kurikulum za vrtce, 1999).

Na osnovi pogovora z otroki in nekaterimi starši torej ugotavljam, da smo preživeli še en čudoviti dan in da smo dobili kar nekaj iztočnic za pogovor, tako doma kot v vrtcu. Hkrati pa se želim zahvaliti vsem staršem, ki ste se potrudili, da ste lahko skupaj z otroki in nami delili to bogato izkušnjo, veselje in zadovoljstvo in ste tako pripomogli k soustvarjanju in izvajanju bogatejših kurikularnih vsebin.

Zapisa: Kristina Zadravec,
pom. vzgojiteljice vrtca Turnišče

»MIJ PA PLEŠEMO ...«

KAJ ŽELIMO DOSEČI: Poustvarjati otroško izročilo in v otrokom prirejeni obliki približevati izročilo odraslih.

CILJI:

- spodbujanje radovednosti in veselje do te umetniške dejavnosti;
- da si bo znal to umetniško zvrst predstavljati in zamišljati;
- otrok odkriva v sebi specifične umetniške sposobnosti in nadarjenosti;
- doživljanje te zvrsti umetnosti kot del družbenega in kulturnega življenja.

MOTIVACIJA:

Ob izbiri plesalcev je najpomembnejše to, da otrok sam začuti željo po tovrstnem

budimo pri otroku, moramo mentorji biti pravi strokovnjaki na glasbenem, dramaturškem in plesnem področju.

Za ta namen je potrebno poiskati literaturo, obiskati folklorne tabore, seminarje in se udeleževati folklornih revij. Od vseh teh dejavnikov dobi mentor veliko vzpodbud, informacij, znanja in volje. Za iskanje govornih, igralskih talentov je primerna literatura, ki sem jo dobila na taborih npr. »Gradivo za seminar LJUDSKO IZROČILO SKOZI IGRO, PESMI in PLEŠ«. Vaje so povzete iz knjige VIOLE SPOLIN GIPPIUSA ter iz seminarja profesorja IKA OTRINA. Vse

ustvarjanju, po igri, plesu in petju. Kako izzovemo oz. vzpodbudimo otrokovo željo oz. talent? Ob predvajanju ljudskih pesmi bomo videli, če z veseljem in občutkom pleše oz. se vključuje v gibanje. Glede govora oz. igre ga spoznavamo skozi dnevne dejavnosti. Petje pa prav tako spoznavamo in ugotavljamo skozi njegov odnos in veselje skozi usmerjene dejavnosti. Ko vse to že imamo zbrano, ali vsaj dva elementa od tega, vemo, da imamo folklornika. In če se bo otrok še sam odločil in izrazil željo po tej vrsti vaj in nastopanja, je res pravi folklornik.

Pri takih otrocih vzpodbujamo še igrivost, živahnost, samozavest, pogum in vztrajnost. Folklorne vaje so »garanje«, če želiš, da skupina prikaže ubran, skladen in prepričljiv nastop. Da vse te vrednote poiščemo oz. vzpod-

skup je zbrala in uredila NEŽKALUBEJ. Starost otrok, ki jih vodim, je od 4 do 6 let.

1. Plesni program

- Pri sestavi plesnega programa spodbujamo ustrezno prilagajanje plesov odraslih in primernost izbora glede na celoto odrske postavitve.
- Pri izvedbi plesnega programa spodbujamo enotnost izvedbe, nesprenjanje plesov, obvladovanje prostora in doživljanje plesa.

2. Pevski program

- Pri sestavi programa spodbujamo izbiro ljudskih pesmi, ki vsebinsko podkrepijo celotno odrsko postavitve in imajo ustrezen intonančni obseg glede na sestav skupine.
- Pri vrtčevskih skupinah in skupinah z manjšimi otroki spodbujamo intonančno čisto enoglasno petje, pri

starejših otroških skupinah intonančno čisto dvo- in večglasno petje.

3. Instrumentalno-glasbeni program

- Pri sestavi programa spodbujamo ustrezno umestitev godcev v program in izbor ustreznih viž.
- Spodbujamo dobro izvedbo, ki podkrepí ples in celoten program.

4. Odrska igra

- Pri sestavi programa spodbujamo vključevanje primerne besedila (predvsem izštevanke, posmehulje, zbadljivke, besedne igre ...), ki naj bo ustrezno zlito s celoto in naj ga ne bo več, kot je za razumevanje celote ali za prikaz izbrane igre potrebno.
- Pri izvedbi spodbujamo glasnost in razumljivost povedanega ter prepričljivost odrskega igranja vseh nastopajočih, ne le-teh, ki imajo »glavne« vloge.

5. Rekviziti

- Sestavljalci programov presodijo upravičenost uporabe in potrebnost vključevanja rekvizitov za celotno prepričljivost programa. Odsvetovano je vključevanje rekvizitov, ki so na odru bolj kot drugemu namenjeni sceni. Če so rekviziti vključeni, se po obliki morajo skladati z ostalimi prvimi v odrski postavitvi.

OBLAČILA

Deklice:

Vsak otrok mora imeti drugačno oblačilo, to pomeni, da niti dva otroka nimata enako krojenih in barvnih oblačil. Predvsem je to pomembno za deklice. Deklice imajo lahko obleke različno krojene, nabrane zgoraj ali spodaj, bogato nabrane in z dolgimi rokavi. Obleke so lahko samostojne, lahko pa imajo čez predpasnik. Obleke oz. oblačila naj bodo potiskana s cvetličnimi vzorci v vseh odtenkih rjave in zelene barve. To je bilo potrebno zato, ker so se otroci igrali in so se hitro umazali. Tako pa se umazanija ob temnem oblačilu in gostem vzorcu ni tako hitro poznala. Druga varianta pa je bela bluza in belo kriilo, dolgo do gležnjev, nad tem pa pisan predpasnik iz bombaža, potiskan z vzorcem. Predpasnik je lahko scela, lahko pa do pasu. Predpasnik se lahko zadaj veže, lahko pa je prosto padajoči in se zadaj

zopenja z gumbi. Sega pa do odprte dlani nad koncem krila. Deklice imajo spletene kite, če imajo spredaj porezane kratke lase (grivo), morajo imeti povrh še zvezano belo ruto. Deklice, ki imajo lase tako dolge, da se sprednji dajo splesti v kito, imajo ob straneh spete s španjami, kot so jih nosili nekoč. Na koncu kite je zavezana rdeča tanka pentlja.

Dečki:

Hlače z naramnicami do kolen. Naramnice se zadaj zapenjajo navzkriž iz razloga, če so naramnice predolge in da ne lezejo z ramena, ker sicer otroka motijo in ovirajo pri igri in plesu. Hlače naj bodo rjavih in zelenih barv. Spredaj naj ima na hlačah (prsničjek – naramnice z vodoravno povezavo). Pod hlačami pa belo srajco iz bombaža ali lanu. Otrok mora praviloma nastopati bos. Le če so razmere na odru neugodne (mraz ali poškodovana tla), imajo pa vsi enake črne balerinke ali šolske copate.

FOLKLORNE VAJE:

Ko imamo zbrane otroke po talentih in željah, imamo seveda vaje. Vaje izvajam enkrat do dvakrat na teden po eno šolsko uro. Vadimo v telovadnici. Vedno na enem in istem mestu, da otrok pridobi orientacijo in gotovost v prostoru. Počuti se bolj gotovega, zanesljivega in pogumnega. Vajo začnem običajno z razgibavanjem ali z glasbo in igrami. Ob predvajanju ljudskega plesa se razgibavamo po ritmu z enostavnimi gibi in vključenimi elementi plesa. Igre: Bil je konjenik, Črni mož, Mačka in miš, V studenec glejte, Enci benci na kamenci, Diradi čindara, Pridi greva plesat, Hodil sem 1,2,3 ..., Ljubljana, Zagreb, Beograd, Jastreb in kokoši, Svece (zvezde) metat – to so igre, kjer se ima otrok možnost razgibati, razveseliti in pripraviti na resno in odgovorno vajo. Za ogrevanje nam lahko igra tudi muzikant, kjer skozi vaje izvajamo gibe za ples in ritem.

Potem sledi postavljanje spleta ali ko-reografije. Ta mora imeti vedno vsebino.

Mojo folklorno skupino običajno vedno spremlja harmonikar iz OŠ. Velikokrat pa vključim tudi klarinetistke. In tako je tudi glasbena spremljava popolnejša. Pogosto vključim tudi materiale iz narave, kot so kamni, koruzni storži, kladivo na stol za koso klepati, lesene palčke ... Po vsakem nastopu z otroki opravi analizo, koliko so pač sposobni ugotoviti, kaj je bilo v redu. Na revijah pa analizira nastop tudi državni selektor, poslan iz sklada ljubiteljskih dejavnosti. Udeležila sem se tudi nekaj štiridnevni taborov, ki so bili po celi Sloveniji, ter obiskala veliko seminarjev.

Udeležujem se tudi vsakoletne območne otroške folklorne revije, medobmočne in enkrat sem bila delegirana tudi na državno revijo v Horjul.

*Zapisala: Terezija Vidovič,
vzgojiteljica vrtca Turnišče*

EVROPSKA VAS

Dne 7. 5. 2010 je v Murski Soboti potekal festival Evropska vas, na katerem šole vsako leto predstavijo eno izmed držav EU. Naša šola je tokrat dobila državo Irsko, o kateri smo izdelali plakate, se naučili pesem, spekli irski kruh ter piškote v obliki deteljice, ki je znana za Irsko. V Murski Soboti smo imeli vsaka šola svojo stojnico, na kateri so bili podatki in znamenitosti o državah. Bili smo počaščeni, saj nas je pozdravila varuhinja človekovih pravic ga. Zdenka Čebašek-Travnik. Po pozdravu varuhinje se je začela predstavitev. Pri stojnici smo sprejemali ljudi in jim razlagali o Irski. Dekleta pa so množici zapela nekdanjo irsko zmagovalno pesem na Evroviziji.

*Zapisal: Andreas Sarjaš,
učenec OŠ Turnišče*

ALJOŠA LEBAR OSVOJIL SREBRNO MEDALJO NA FINALU POSAMIČNEGA ATLETSKEGA TEKMOVANJA OŠ V TEKU NA 60 M

3. junija 2010 se je v Ljubljani odvijalo finale posamičnega atletskega tekmovanja za osnovne šole. Tja se je uvrstil tudi učenec 7. razreda OŠ Turnišče ALJOŠA LEBAR. Tekmoval je v teku na 60 m za mlajše dečke in osvojil odlično 2. mesto, z rezultatom 7.99.

*Zapisal: Stanko Kreslin,
učitelj ŠV, OŠ Turnišče*

DEJAVNOSTI IN REZULTATI PROJEKTA ZGODNJEGA NARAVOSLOVJA: ČLOVEK, ČEBELE, MED, SAD

Z otroki sva z vzgojiteljem Matejem iskala še en naslov, ki bi bil otrokom še bližje in bi izhajal iz njihovega razmišljanja. Tako smo po dolgem pogovarjanju, smiselnem povezovanju človeka s čebelo, prišli do naslova: ČLOVEK USTVARJA PO SVETU, ČEBELA PO CVETU.

V okviru Ekošole kot načina življenja je bil razpis projekta zgodnjega naravoslovja, VSE V SKUPNEM KROGU: Človek, čebela, med, sad. Čebela mora biti človeku blizu, mora jo čuvati, spoštovati in negovati. Zato se mi je zdelo primerno in poučno, da smo začeli poglobljeno spremljati življenje čebele čez vse leto. Glede na zanimanje in motivacijo otrok o čebeli so bili rezultati pričakovani. Dosti mi je pomenilo že to, da so otroci izrazili veliko zanimanje že ob prvem obisku čebelnjaka, kjer so se v jeseni podrobneje seznanili s čebelo, njenim bivanjem in življenjem. Z zanimanjem so poslušali čebelarja in tudi postavljali vprašanja. V nadaljevanju sva jim znanje poglobljala midva z vzgojiteljem skozi knjige o čebelah, preko interneta, preko učiteljice biologije, čebelarjev in knjižničarke, ki je izbrala knjige, katere so bile otroku ves čas trajanja projekta dosegljive. Velikokrat sva z vzgojiteljem razdelila otroke v dve skupini, kjer so bili deležni še bolj poglobljenih informacij preko spletnih

strani. Tako so sledile dejavnosti, vezane na vsa področja kurikula.

JEZIK: skozi jezik je imel otrok možnost izraziti svoje mnenje in znanje o čebeli, njenem okolju in življenju, tako je otrok razvijal zmožnost miselnega in čustvenega sodelovanja. Otrok je poslušal tudi različne literarne zvrsti o čebeli, npr. deklamacijo Tri čebele, zgodbo Medved obišče čebele (ruska ljudska) in branje literature o čebelah.

Otrok se je imel možnost ustvarjalno izražati v jeziku. Vsak dan pred počitkom je dobil možnost »prebrati« knjižico ali

povedati kaj o čebeli. S tem je dajal in razvijal sebi in drugim možnost za razvoj samozavesti.

NARAVA: narava je tako ali tako primarno področje, skozi katero smo spoznavali čebelo in njen življenjski prostor. Otrok je spoznaval, da se živa bitja med seboj sporazumevajo. Prav tako ima čebela posebej dobro oblikovan in izostren ta čut kolektivne pripadnosti in odgovornosti in je zelo podobna človekovim odgovornostim. Spoznaval je, da se čebele razmnožujejo, živijo in umrejo. Razmnoževanje čebel je otroku nazorno pokazal čebelar preko velikega plakata. Spoznaval je, da so med čebelami v čebelji družini razlike, npr. matica ima dolg zadek in najkrajša krila, trot ima zadek krajši kot krila, torej mu krila pokrivajo zadek, čebele pa imajo krila in zadek enako dolg. Otrokom se je zdel ta podatek dragocen, saj so v nadaljevanju bili bolj samozavestni pri opazovanju čebel in jih pozorneje opazovali.

Otrok je pridobival izkušnje, kako lahko sam in drugi ljudje vplivajo na naravo in čebelo, da ostane zdrava. Otrok je spoznaval, da mu uživanje čebeljih izdelkov, kot so med, cvetni prah, matični mleček in propolis, lahko ohranja zdravje.

Otrok je spoznaval tudi lastnosti medu ter tudi, kje vse v prehrani lahko uporabljamo medne pripravke. Vključili smo tudi starše, ki so otroku bogatili izkušnje, kako vključevati med v prehrano in ohranjati zdravje. Izdelovali smo sveče iz safovja in ognjičevo mazilo. Otrok je imel možnost razvijati predstavo o nastanku medu, o pomenu le-tega in njegovi pridelavi ali mešanju v druge prehranske izdelke, npr. medenjaki, pomarančni kolarji v medu. Tako je na koncu projekta evalvirali, kako je prišel in kako lahko še pride do informacij, kako lahko na različne načine zbiranja le-teh, shranjevanja in prenosa bogati sebe in druge.

Tudi **MATEMATIKA** je zavzemala velik in pomemben del v projektne krogu. Otrok je imel možnost klasificirati in razvrščati čebele. Rabil je izraze za opisovanje položaja čebel in se tako učil orienta-

cije, npr. čebela V čebelnjaku, čebela NA cvetu, PRED, NAD, LEVO, DESNO, POD, ZA čebelnjakom, cvetom. Otrok je rabil simbole, s katerimi je zapisoval dogodke in opisoval stanje čebel. Spoznaval je grafične prikaze, jih oblikoval in odčitaval.

DRUŽBA: otrok je imel možnost spoznati poklic čebelarja, kuharice, ki zna vključiti med v prehrano. Spoznaval je tudi, kako si moramo vsi ljudje v določeni družbi pomagati, da se bo ta dobro počutila. Otrok ima možnost rahljanja stereotipov-čebelarka. Otrok spoznava, da je tudi čebelar del družbe in je pomemben. Otrok spoznava tudi značilnosti okolja, ki je pomembno za lokalno skupnost – Čebelji gradič v Serdici.

Otrok v zvezi z medom oblikuje dobre prehranjevalne navade in razvija družabnost, povezano s prehranjevanjem. S tem namenom smo se tudi družili s prvim razredom in drugimi starejšimi oddelki vrtca.

UMETNOST: otrok je dobil možnost zamišljati, oblikovati, ustvarjati, risati, rezati, sestavljati. Otrok dobi možnost opazovati čebelnjak in možnost ustvarjanja večdimenzionalne kompozicije.

Oblikoval je čebele iz kartonastih tulcev, risal s trsko in tušem, oblikoval čebelnjak iz velike škatle, iz voska oblikoval svečo.

Zapisala: Terezija Vidovič, vzgojiteljica vrtca Turnišče

PROJEKT »UPORABLJAJ ME«

Z učenci 1. a razreda smo se vključili v projekt »Uporablaj me«, ki ga je razpisal Zavod za zdravstveno varstvo Murska Sobota. Projekt je izhajal iz okoljskega problema, ki ga predstavlja prekomerna uporaba nosilnih plastičnih vrečk. Namen akcije je prispevati več k varovanju okolja ter osveščanju lokalnega okolja o tem, kako zelo onesnažujemo okolje z uporabo plastičnih vrečk. Skozi teme poslikav vrečk iz blaga so želeli otroke in uporabnike vrečk osveščati tudi o vsebinah, kot so zdrava prehrana, gibanje v naravnem okolju ipd.

Cilji projekta so bili naslednji:

- dvigniti zavest ljudi o škodljivem vplivu plastičnih nosilnih vrečk na okolje,
- spodbuditi ljudi k zmanjšanju onesnaževanja okolja s plastičnimi vrečkami,
- spodbujati ljudi k uporabi platnenih vrečk,
- skozi teme poslikav približati navade zdravega prehranjevanja otrokom in njihovim družinam.

Naše aktivnosti v okviru tega projekta smo začeli s spoznavanjem treh vrečk: plastične, papirnate in vrečke iz blaga. Učenci so vrečke opazovali in primerjali njihovo razgradnjo, če so odvržene v naravnem okolju. Ugotovili smo, da se plastična vrečka dosti počasneje razgradi, saj spada plastika med težko razgradljive snovi. To pa posledično predstavlja velik problem za okolje, saj

večina plastičnih vrečk konča na odlagališčih, mnoge pa celo v naravi ali našem neposrednem okolju. Pogovarjali smo se tudi o ločenem zbiranju odpadkov in njihovem recikliranju.

Vsak učenec je dobil tri nosilne vrečke iz blaga, ki jih je moral poslikati. Tema poslikav sta bili SADJE in ROŽE. Eno od poslikanih vrečk si je vsak učenec odnesel domov, ostali dve smo za vsakega učenca poslali na ZZV Murska Sobota. Ob zaključku akcije, v kateri so sodelovale tudi druge šole, so pripravili razstavo najbolje poslikanih vrečk. Svoje vtise in mnenja o sodelovanju so strnili učenci in njihovi starši. Oboji so o tem iznesli pozitivna mnenja.

Sam projekt je bil pozitivno sprejet tudi med sodelavci. Tudi jaz menim, da je tovrstni pristop in sam način izvedbe projekta učencem omogočil spoznavanje ekološke problematike na njim zanimiv način. Do izraza je lahko prišla tudi njihova likovna ustvarjalnost. S tem, da so si eno od treh poslikanih vrečk lahko odnesli domov, je bilo za njih še dodatno motivacijsko sredstvo za izvajanje aktivnosti, vezane na ta projekt. Prav tako so učenci skozi konkretno dejavnost dojemali problem uporabe plastičnih vrečk.

Zapisala: Silva Lutar, učiteljica razrednega pouka, OŠ Turnišče

PROJEKT ZDRAVO ŽIVLJENJE S TEMO SESTAVA URAVNOTEŽENEGA JEDILNIKA

V članku predstavljam projekt, ki bo morda v pomoč še kateri drugi vzgojiteljici. Zdrava prehrana je del zdravega načina življenja. Otroški organizem raste in se razvija, zato je zdrava prehrana za predšolske otroke še toliko pomembnejša, ker je odraščanje obdobje intenzivnega fiziološkega, psihosocialnega in kognitivnega razvoja posameznika. Energijsko in hranilno uravnotežena prehrana, prilagojena potrebam otrok v fazi rasti in razvoja, je eden najpomembnejših pozitivnih dejavnikov varovanja zdravja. V članku prikazujem dejavnosti, s katerimi sem želela pri otrocih doseči, jih ozavešiti, da bi spoznali pomen (zakaj je dobro) uživanja uravnotežene prehrane in bi pridobili zdrave prehranske navade.

Ker je članek preobširen, bi rada izpostavila sestavo uravnoteženega jedilnika, pripravo malice in okušanje jedi, ki smo jo pripravili za malico, in dejavnosti, ki so se odvijale v okviru projekta v sodelovanju s starši. V projektu so sodelovali starši in zunanji sodelavci (dipl. medicinska sestra, učiteljica biologije in gospodinjstva, knjižničarka).

Ideja za nov projekt je nastala skupaj z otroki (starost otrok od 3 do 5 let) že v času adaptacije otrok na novo okolje, natančneje v času priprav na praznovanje 1. jesenskega dne, ko si v vrtcu še posebej prizadevamo, da ponudimo otrokom razen lutkovnih predstav itn. še čim več raznovrstnega svežega sadja in zelenjave. Ker sem opazila, da so otroci, kljub lično ponujenemu jesenskemu sadju, posegali le po nekaterih vrstah sadja, odklanjali pa so npr. orehova jedrca, lešnike, slive itn. in pri kosilu meso in zelenjavo (solato, zelje, cvetačo, korenje grah, stročji fižol, itn.), sem želela to spremeniti predvsem zaradi zdravja otrok in upoštevanja priporočil, ki nam jih narekujejo Smernice zdravega prehranjevanja v vzgojno-izobraževalnih ustanovah in so podlaga za zagotavljanje zdravstveno ustrezne prehrane v vrtcih ter upoštevanja Kurikula za vrtce (1999). Prizadevala sem si, da bi bila hrana v vrtcu:

• uravnotežena

Biološko (hranilno) polnovredna, energijsko in hranilno uravnotežena, usklajena s fiziološkimi potrebami or-

ganizma, razporejena v pravilnem ritmu prehranjevanja. Po Mitchelovi definiciji (1962) vsebuje uravnotežena prehrana vse esencialne hranilne snovi v takih količinah in razmerjih, da zadoščajo za delovanje vseh funkcij organizma v največji možni meri (Pokorn, 1996, str. 39).

• varovalna

Vključujemo živila z blagovno znamko varovalno živilo, to so živila z veliko vlaknin, z omejeno količino maščob, nasičenih maščobnih kislin, holesterola, sladkorja, soli in dodatkov (polifosfati ...).

• zdrava

Higiensko neoporečna, ne vsebujejo prepovedanih dodatkov, kot so biološki, kemični.

Pri izvedbi kurikularne teme, ki je trajala približno osem tednov, sem postavila naslednje cilje:

Otrok:

- spoznava različno prehrano in pridobiva navade raznolikoga prehranjevanja;
- spoznava prehransko piramido;
- se osvešča o pomenu zdrave in uravnotežene prehrane za rast in razvoj;
- sestavlja uravnotežen jedilnik.

Za doseganje omenjenih ciljev sem:

- poskrbela za jedilnik v vrtcu,
- navezala stike z zunanjima sodelavkama (dipl. medicinska sestra, učiteljica biologije in gospodinjstva) in ju povabila k sodelovanju v projektu,

- uredila kotiček v igralnici in ga opremila z ustrežno literaturo,
- načrtovala in izvedla veliko vsebinsko ustreznih dejavnosti.

Primeri nekaterih dejavnosti:

Otroci so si ogledali kuhinjo v vrtcu, spoznali poklic – kuharica, jo povabili v naš oddelek, kjer smo jo seznanili s projektom in se z njo dogovorili, da nam bo ob koncu našega projekta pripravila uravnoteženo kosilo in popoldansko malico. Otroci so spoznali zdrava živila, ki so pomembna za njihovo rast in pravilen razvoj, dipl. medicinsko sestro, ki je otrokom predstavila PREHRANSKO PIRAMIDO in pomen le-te za rast in razvoj otrok. Mislim, da je bil otrokom sam pojem PREHRANSKA PIRAMIDA tuj, so pa ob opazovanju prehranske piramide spoznali vse skupine živil, to so škrobna živila, sadje in zelenjavo, mleko in mlečne izdelke, meso, ribe, perutnino in zelenjavo ter tudi sladka in mastna živila in oblikovali plakat.

O pomenu uživanja sveže pripravljene zdrave in uravnotežene hrane (kaj vsebuje taka hrana?) nas je seznanila učiteljica biologije in gospodinjstva v OŠ Turnišče in skupaj z nami sestavila uravnotežen jedilnik za en dan (malico, kosilo, popoldansko malico).

Malica: polnozrnat kruh, mleko, čaj z medom, skutni namaz z zelišči, jogurtovo maslo, jabolko.

Kosilo: zelenjavna juha, pire krompir z navadnim jogurtom, puranje meso (dušeno), rdeča pesa, sok.

Popoldanska malica: bananino mleko, polnozrnat piškot.

Z otroki smo si pripravili in okušali uravnoteženo malico.

Kako sem pritegnila k vzgojno-izobraževalnemu delu starše otrok?

Starše sem seznanila o sodelovanju v projektu že na 1. roditeljskem sestanku, ki je bil oktobra 2009, kjer smo se dogovorili za različne oblike sodelovanja v okviru projekta.

Moram povedati, da se starši v našem vrtcu Turnišče zavedajo pomembnosti vključevanja v neposredno vzgojno-izobraževalno delo in se radi odzovejo našemu povabilu, saj imajo tako možnost aktivno sodelovati s svojim otrokom pri

samem nastajanju projekta, kakor tudi pri evalvaciji, obenem pa jim je nudena možnost spremljanja razvoja in napredka svojega otroka.

Delavnica »DAN NOVIH OKUSOV« 26. 11. 2009 ob 16. uri v vrtcu Turnišče

S starši in otroki sem izvedla delavnico »Dan novih okusov« z namenom vključiti starše v izvajanje projekta ZDRAVO ŽIVLJENJE (TEMA: Sestava uravnoteženega jedilnika). Starši in strokovni delavci smo skupaj pripravili jedi (ki jih njihov otrok še ni poskusil) in jih razvrstili: škrobna živila, sadje in zelenjava, mleko in mlečni izdelki, meso, ribe, perutnina. Prisotnih je bilo 12 otrok in njihovih staršev. Razdelili so se v dve skupini.

Prva skupina: Otrok sodeluje v manjši skupini v komunikaciji z otroki in odraslimi: Katere jedi še nisem poskusil? Naštej jedi (npr. jabolčne krhle...) Zakaj? Razmišljanje otrok.

Otrok poskuša nove jedi. Opiše okus in občutek – starši vse zapišejo: jed, okus, občutek. Za vsakega izmed staršev sem pripravila tabelo, v katero so zapisovali podatke, ki jim jih je zaupal njihov otrok ob pogovoru opazovanja jedi, ob okušanju jedi in ob opisovanju jedi (okus, občutek), da smo potem ob koncu delavnice ugotovili, katera živila so zdrava, a jih njihov otrok še ne mara. Ob dobljenih rezultatih v delavnici sem se starši pogovarjala, smo jih primerjali in sklenili, da bomo še v prihodnje otrokom večkrat ponudili zdravo hrano, ki je otrok ne mara (npr. grah, korenje) na zanimiv, prijeten način doma in v vrtcu. Delavnica je potekala v sproščenem vzdušju. Starši so bili navdušeni nad izvedbo dejavnosti in

njenimi rezultati. Tudi sama sem bila zadovoljna s posredovanjem delne evalvacije projekta in z aktivnim sodelovanjem otrok in staršev v delavnici.

Druga skupina: V tej skupini so otroci skupaj s starši oblikovali ročne lutke za lutkovno igro v tehniki kaširanja. (spremljajoča dejavnost).

Kako razmišljajo starši o njihovem vključevanju v neposredno vzgojno-izobraževalno delo otrok v vrtcu v popoldanskem času v okviru projekta (neformalna oblika druženja: srečanje otrok, staršev in strokovnih delavk oddelka z določenim ciljem, ki ga skupaj realiziramo), nam je zaupal eden izmed staršev:

»Starši se v vrtcu Turnišče vključujemo v formalne oblike druženja – roditeljski sestanki, poglobljeni pogovori o otroku itd., in neformalne oblike druženja.

Zdi se mi zelo lepo in tudi pomembno, da nas vzgojiteljice v vrtcu Turnišče vključujejo v izobraževanje naših otrok. Otroci so zelo veseli, da lahko staršem pokažejo skozi delo (dejavnost) in igro, kaj vse so se naučili na določeno temo na srečanju otrok, staršev in vzgojiteljic, starši pa radi pridemo pogledat naše otroke, kako so ustvarjalni, kaj so se naučili in tudi kaj dobrega lahko skupaj naredimo. V okviru zgoraj omenjenega projekta smo starši večkrat sodelovali. S hčerko sva se udeležili srečanja »Dan novih okusov«, kjer nam je vzgojiteljica skupaj z otroki posredovala delno evalvacijo, kaj vse so se otroci naučili do tedaj in kaj bodo delali še v prihodnje. Nato smo v eni skupini izvedli dejavnost »Dan novih okusov«, kjer sem s svojo hčerko tudi

aktivno sodelovala. Starši smo bili zadovoljni, saj je bila dejavnost zanimiva, tako za nas kot tudi za otroke, ob njej smo se vsi skupaj tudi sprostiti, nasmejali, ko smo opazovali svojega otroka, ki nam je znal neverbalno pokazati, da mu je bila katera jed slastna, druga pa mu je bila manj dobra. Sama si želim in tudi moja hči, da bi bilo teh srečanj čim več.«

Zaključek

- opazovala sem otroke pri hranjenju (malica, kosilo, popoldanska malica) glede na to, kaj je otrok s procesom učenja o zdravi prehrani pridobil in sedaj uživa, prej pa je jed morda odklanjal, in jih usmerjala pri ravnanju z odpadki;
- spremljala sem njihovo učenje o zdravi prehrani;
- evidentirala sem proces učenja z izjavami otrok na plakatu, z zapisi evalvacij in fotografijami;
- o projektu ZDRAVO ŽIVLJENJE s TEMO Sestava uravnoteženega jedilnika sem opravila delno evalvacijo in refleksijo na 1. srečanju otrok in staršev;
- pridobljeno gradivo sem analizirala in proces ovrednotila skupaj z otroki in starši na srečanju otrok, staršev in strokovnih delavk oddelka.

Ugotavljam, da je bil zastavljeni cilj dosežen, saj so otroci preko različnih dejavnosti in iger ozavestili pomen uravnotežene (raznovrstne) hrane, po kateri moramo posegati in jo uživati, če želimo biti zdravi. Otroci so bili motivirani za projekt in so v njem uživali predvsem zato, ker so sodelovali pri njegovi izbiri, načrtovanju, pri sestavi, pripravi in uživanju jedi uravnoteženega jedilnika in evalviranju ob pomoči strokovnih delavk oddelka. Iz pogovora staršev sem prav tako sklepala, da so bili tudi oni zadovoljni s predstavitvijo projekta. Skupaj z njimi in otroki smo ugotovili, da so otroci postali odgovornejši do uživanja zdrave hrane, doma in v vrtcu, in da se jo učijo ločevati od nezdrave hrane.

Prepričana sem, da sem z izvedbo projekta prispevala vsaj delček k oblikovanju mladega okusa, saj jim bo poznavanje zdravih živil, ki so pomembna za njihovo rast, pravilen razvoj in prehranske navade, ki so jih pridobili v vrtcu, ostalo za vse življenje, seveda pa ne smejo pozabiti še na vsakodnevno gibanje.

*Zapisala: Slavica Lutar,
vzgojiteljica vrtca Turnišče*

PROJEKT USPEŠNO VKLJUČEVANJE ROMOV V VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

PROGRAM KOMUNICIRANJE MED VRTCEM IN ROMSKO SKUPNOSTJO V OKVIRU PROJEKTA USPEŠNO VKLJUČEVANJE ROMOV V VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

8. APRIL – SVETOVNI DAN ROMOV

V šolskem letu 2009/10 so v vrtec Turnišče vključeni trije romski otroci. Dva romska otroka obiskujeta vrtec Turnišče že tretje leto, ena romska deklica, ki živi v rejniški družini, je letos vključena v vrtec prvič. Zaposleni v vrtcu se trudimo, da otroci dobivajo konkretne izkušnje uresničevanja temeljnih človekovih pravic in demokratičnih načel, upoštevati otroka kot individuuma in spoštovati otrokovo zasebnost. Še posebej strmimo k cilju doživljanja vrtca kot okolja, v katerem so enake možnosti za vključevanje v dejavnosti in vsakdanje življenje, ne glede na spol, nacionalno pripadnost, kulturno pripadnost, veroizpoved itd. Z gotovostjo lahko trdim, da so romski otroci vsega omenjenega v našem vrtcu deležni.

Za vmesno aktivnost ob zaključku 2. faze izobraževanja sem izbrala dejavnosti v okviru Svetovnega dneva Romov – 8. april. V izvedene dejavnosti je bil vključen oddelek otrok 4–5 let, katerega obiskujeta dva romska otroka, zaključna dejavnost pa je bila na ravni vrtca z gostujočimi, nastopajočimi romskimi učenci OŠ Turnišče in njihovimi starši, z romsko pomočnico go. Blanko Šarkezi ter romskimi učenci Dvojezične Osnovne šole II Lendava (v nadaljevanju DOŠ II Lendava). Zastavljeni cilji dejavnosti so bili naslednji:

- otrok pridobiva konkretne izkušnje za sprejemanje drugačnosti (glede na spol, nacionalno poreklo, veroizpoved);
- doživljanje umetnosti kot del družbenega in kulturnega življenja – spoznavanje romske kulture in plesnega izražanja;
- otrok v vsakdanji komunikaciji razvija sposobnost ločevanja (prepoznavanja) med pogovornim jezikom (romski jezik) in knjižnim jezikom in se izraža z obema jezikoma;
- otrok ima možnost seznanjanja z različnimi kulturami in tradicijami.

Izvedli smo naslednje dejavnosti:

1. Branje pravljice: O dečku, ki se je bal vode. Pravljico sta brala romska starša.
2. Nastop romskih učencev OŠ Turnišče.

3. Nastop romske plesne skupine DOŠ II Lendava.

4. Otroci, zapojte z nami – ČHAVALEN, GILAVEN, AMENCAR! (glasbena delavnica).

Našemu povabilu sta se odzvala dva romska starša. Naša dnevna rutina je zbiranje v jutranjem krogu, kjer se pozdravimo in si zaželimo lep dan. Tudi ta dan je bilo tako. Še več. Romska starša sta se predstavila v slovenskem, nato v romskem jeziku. Za vse nas je bil to nov izziv. Otroci oddelka so bili navdušeni in trudili so se predstaviti v romskem jeziku: Mes-sim ... (jaz sem ...). V nadaljevanju je sledilo branje pravljice O dečku, ki se je bal vode. Pravljica je napisana v slovenskem in romskem jeziku. Slovensko besedilo je brala vzgojiteljica, romsko besedilo pa romska mama, ga. Natalija Šarkezi. Otroci so pozorno poslušali branje, imeli možnost razvijati domišljijo, se identificirati s književno osebo in doživljati književno dogajanje. Slednje je bilo izrazito po čustvenem premoru ob slikovnem prikazu in obnovi vsebine. Ugotovili smo, da je vsebina zelo čustvena, primerna otrokovi starosti za dojemanje drugačnosti. Tudi če si Rom, je v tebi dobrota, si drzen, nisi maščevalen, pripravljen pomagati, odpuščati, sprejemati ljudi okrog sebe takšne, kot so.

Prireditve ob Svetovnem dnevu Romov je potekala na ravni vrtca. Uvodni pozdrav je prebrala romska učenka Nadja Šarkezi. »Svetovni dan Romov je za vse nas velik praznik. Ljudje različnih kultur se moramo čim bolj spoznati, da se bomo lažje razumeli in živeli skupaj. Dobro je, da tudi Neromi spoznajo romsko kulturo, romske pesmi, skratka vse, kar je vrednega. Le na ta način se bo v slovenskem narodu pojavilo drugačno vzdušje, mnogo bolj prijetno in mnogo bolj pozitivno. Naj se spoznavanje začne.«

Romski učenci OŠ Turnišče so se v nadaljevanju predstavili s pesmijo, recitacijo in glasbo.

Za prijetno vzdušje so v nadaljevanju prireditve poskrbeli romski učenci DOŠ II Lendava. Ob zvokih tradicionalne romske glasbe so nam s plesom približali romsko kulturo, njihovi plesni kostumi pa so bili prava paša za oči.

Posebno doživetje za otroke in odrasle je bilo povabilo v plesno delavnico, kjer so nas učili posebnih gibalnih motivov, ki so značilni za ples Romov.

V glasbeni delavnici, ki jo je vodil pomočnik vzgojiteljice Matej Pucko smo se vsi skupaj učili pesem: Otroci, zapojte z nami! Čhavalen, gilaven amencar

Prireditev smo zaključili s prigrizkom in druženjem, podkrepjenim z igro in klepetom na vrtčevskem igrišču.

Romi imajo vse pravice, kot jih imajo tudi ostali ljudje, ker pravice so človekove (ne moje, ne tvoje, ampak vseh nas, univerzalne). Pravica enega je omejena s pravico drugega in ne more posegati v pravico drugega.

Pri delu se tudi sama trudim upoštevati njihove pravice, obenem pa jih vzpodbujam k upoštevanju dolžnosti.

Zapisala: Milena Raščan, vzgojiteljica vrtca Turnišče

DAN DRUŽENJA IN GIBANJA VEČ GENERACIJ V OŠ TURNIŠČE

V soboto, 15. maja 2010, smo v OŠ Turnišče že tretjič organizirali Dan druženja in gibanja več generacij, ki se odvija v sklopu vseslovenske akcije v organizaciji Media športa in oddaje Šport in Špas.

Kljub slabi vremenski napovedi za ta dan in zelo vetrovnem jutru, se nas je v šoli zbralo okrog 700 udeležencev. Opravili smo pohode na štirih različnih razdaljah in se igrali igre naših dedkov in babic. Prireditve se je kot gost udeležil tudi vrhunski športnik, včasih tudi učenec naše šole, strelec Robi Markoja, obiskala pa sta nas tudi poslanec v Evropskem parlamentu dr. Milan Zver in član nacionalne koordinacije Ekošola kot način življenja g. Dane Katalinič. Ekipa oddaje Šport in Špas je prireditev posnela in smo si jo lahko ogledali na TV SLO.

Vsem udeležencem Dneva druženja in gibanja več generacij je takšna oblika sodelovanja šole in okolja všeč in si jo želijo ponoviti spet naslednje leto.

Zapisal: Stanko Kreslin, učitelj ŠV, OŠ Turnišče

BRALNI NAHRBTNIK V ODDELKU OTROK OD 4 DO 5 LET

Branje otroku vsestransko koristi, saj spodbuja njegov čustveni, socialni in intelektualni razvoj. Še posebej je pomembna zaupnost med otrokom in starši, ki se rojeva ob branju knjig in krepki čustvene vezi. Branje otrokom pa dobro vpliva tudi na starše. To je čas in priložnost, ko se lahko ustvarja

2. Sarina vrba – Friedrich Recknagel
3. Mesto cvetja – Eveline Hasler

Izdelali smo si »BRALNI NAHRBTNIK«, ki je prav poseben nahrbtnik. Potuje od družine do družine in nosi knjige s priloženim listom, na katerem je napisana želja Bralnega nahrbtnika. Vsak otrok ima Bralni nahrbtnik doma

je bral knjigo. Ob tej priložnosti sedi na velikem stolu in pripoveduje obnovo pravljice. Pozitivno preseneča, ko se zelo trudi pripovedovati v knjižnem jeziku, ker to želi. Velikokrat pove: »Tako piše v knjigi«. Tako otrok ob poslušanju in pripovedovanju pravljic razvija zmožnost domišljajske rabe jezika, se

čudovita oaza čustvene toplote, kar je v današnjem času in svetu tako dragoceno za vse nas. Brati otroku nikoli ni prezgodaj in nikoli prepozno.

V oddelku otrok od 4 do 5 let z vzgojiteljicama Mileno Raščan in Stanjo Perčič smo se na začetku šolskega leta odločili, da vzpodbujamo branje pravljic doma in na ta način vzpodbujamo Predšolsko bralno značko. Ker smo zelo dejaven Eko vrtec, smo si izbrali tri knjige z eko vsebino.

1. Veliki nemarni škornji – Aleksandra Pinterič

določen čas. Starši otroku večkrat berejo pravljico, se z otrokom o vsebini pogovarjajo, zapišejo, kar otrok samostojno ali ob pomoči staršev pripoveduje. Otrok ima možnost vsebino tudi ilustrirati. S tem so v književno vzgojo že od začetka šolskega leta sistematično vključeni tudi starši, stari starši in drugi člani družine. Verjamem, da je branje v družinskem krogu za otroka izjemnega pomena. Še bolj pa je pomemben otrok v vrtcu, ko svojim prijateljem pripoveduje o doma prebrani knjigi, ponosno pove, kdo vse mu

s književno osebo identificira ter doživlja književno dogajanje. Otrok se uči samostojno pripovedovati ter poslušati svoje vrstnike.

Branje je preprost in hkrati zabaven način, da se otrok uči novih besed in pojmov ter pridobiva znanje na različnih področjih. Da se pa otrok in knjiga sploh srečata, je potreben odrasel človek. Prepričana sem, da se našim otrokom veliko bere. Dokaz za to so prav oni. Tako razigrani, vedoželjni, enkratni, neponovljivi. Človek se ustavi in zamisli, ko te sredi branja v vrtcu prekine štiri do petletni otrok: »Vzgojiteljica, mene pa zanima, kaj pomeni beseda nadarjen.« Ali pa ti otrok pove: »Ko mi je včeraj ati bral, sem se učil tudi angleške besede.«

Prav gotovo si vsi skupaj želimo, da bi odrasli, kot posredniki med knjigo in otrokom, ostali ali postali še močnejša vez.

Vsi vemo, da zgodbe, ki smo jih slišali v otroštvu, ostanejo z nami dolgo dolgo in so tesno povezane s spominom na tiste, ki so nam jih pripovedovali.

Zapisa: Milena Raščan,
vzgojiteljica vrtca Turnišče

POMURSKA TURISTIČNA ZVEZA

Evropska Unija, novi svetovni in turistični trendi, nove razvojne usmeritve; nedvomno smo v obdobju z mnogimi izzivi za slovenski turizem, katerega del je tudi Pomurje in pomurski turizem. Turizem je razvojna priložnost pomurske regije in to je tudi glavno in najpomembnejše vodilo Pomurske turistične zveze.

Pomurska turistična zveza (PTZ) je bila ustanovljena leta 1991 kot zveza društev, delujočih na področju turizma. Njeni ustanovitelji pa so poleg društev bili Medobčinska gospodarska in obrtna zbornica, občine, zdravilišča, zasebni gostinci in lastniki turističnih kmetij ali nosilci domačih obrti, Zavarovalnica Triglav Murska Sobota, nekatere turistične agencije in trgovska podjetja, kulturne zveze in takratna LB Pomurska banka.

Dandanes pod njenim okriljem deluje Pomurski turistični informacijski center (PTIC) in turistična agencija Pomurje Turizem s sedežem v Moravskih Toplicah.

PTIC nudi celovite informacije o letovanju v pomurskih zdraviliščih, gostiščih in na turističnih kmetijah, pa tudi o naravnih in kulturnih znamenitostih regije ter o možnostih rekreacije, izletov in obiskov prireditev v sončnem Prekmurju in Prlekiji vsem popotnikom, ki se ustavijo pri nas in si želijo odkriti, okusiti in doživeti lepote Pomurja. Že ob svojem nastanku je PTZ izpolnjevala

najpomembnejšo lastnost regijske turistične organizacije: povezovanje javnega, zasebnega in društvenega sektorja na področju turizma, ki sodelujejo v pripravi skupnih programov dejavnosti Pomurske turistične zveze.

Široka programska koalicija pomurskega turizma je trenutno sestavljena iz več kot 66 turističnih društev, 7 klubov in zvez, 6 najpomembnejših turističnih podjetij v Pomurju ter kar vseh 27 pomurskih občin. Pomemben prispevek k razvoju turizma kot člani PTZ prispevajo tudi Regionalna razvojna agencija Mura ter Območna gospodarska in obrtna zbornica. PTZ je edina tovrstna organizacija v Sloveniji, ki je razvila tako dobro povezanost javnega, zasebnega in društvenega sektorja v turizmu, kot to opredeljuje Strategija razvoja turizma Slovenije. Področje delovanja PTZ je široko in se razteza od turističnega ozaveščanja prebivalstva, razvoja turistične društvene dejavnosti v Pomurju, povezovanja turističnih in turizmu sorodnih dejavnikov v Pomurju, bogatitve in kompletiranja turistične ponudbe Pomurja, promocije turistične ponudbe in vpliva na turistični priliv v Pomurje.

Za spodbujanje sodelovanja in partnerstva v regiji je Pomurska turistična zveza leta 2004 prejela tudi priznanje in zlato plaketo Gospodarske zbornice Slovenije, kakor tudi status delovanja v javnem interesu na po-

dročju spodbujanja in razvoja turizma za Pomursko turistično območje s strani Ministrstva za gospodarstvo.

V letih od nastanka smo izvedli številne projekte, naša strategija pa je usmerjena v to, da bi postal turizem v Pomurju še pomembnejši dejavnik razvoja, ki bo odpiral večje možnosti za nove zaposlitve. Ključni dejavniki bodoče uspešnosti pomurskega turizma bodo razvoj, promocija in trženje turistične destinacije Pomurja in njene raznolike in kakovostne ponudbe ter atraktivne celostne integralne turistične proizvode, kar so in bodo naše glavne naloge v prihodnosti. Vračanje k naravnim vrednotam, trajnostni razvoj in okoljski turizem so novi trendi v Evropi in Pomurje jih mora izkoristiti v največji možni meri.

Vseh teh izzivov se bomo lotili tudi z organizacijskim preoblikovanjem PTZ v regijsko destinacijsko organizacijo, kakor to predvideva eden izmed ključnih ciljev Razvojnega načrta in usmeritve slovenskega turizma.

Decentralizacija in koordinacija turistične destinacije Pomurja bo prinesla nov veter in zaokroženo turistično ponudbo in bo, upajmo, udejanjila vizijo Slovenije, ki pravi: »Slovenija bo postala razvita turistična destinacija z raznoliko in kakovostno turistično ponudbo s poudarkom na krajših počitnicah. Z oblikovanimi atraktivnimi in raznolikimi integralnimi turističnimi proizvodi bo postala zaželena destinacija tudi za daljše počitnice.»

Naša vizija pa je, da bo Pomurje z vsemi svojimi zakladi postala najbolj obiskana izmed vseh regij v Sloveniji.

Pomurska turistična zveza

SPOŠTOVANE OBČANKE IN OBČANI OBČINE TURNIŠČE!

Za nami je tudi spomladanski del nogometne sezone 2009/2010. To sezono je Nogometni klub Turnišče uspešno zaključil s selekcijami U8, U10, U12 ter selekcijami kadetov in mladincev. Z doseženimi rezultati mlajših selekcij, s katerimi smo tekmovali v nogometu MNZ Lendava, smo zadovoljni. Selekcije U8, U10, U12 ter ekipe kadetov in mladincev so dosegle pričakovane rezultate. Selekcija U8, mlajših cicibanov, je tako tekmovalje končala odlično, v primeru, če bi se vodila lestvica uspeha, bi bili na 1. mestu. Ekipa starejših cicibanov U10 je sezono končala na 2. mestu z 11 zmagami, 3 porazi in dvema neodločenima tekmama. Mlajši dečki iz selekcije U12 so po koncu sezone zasedli prav tako odlično 3. mesto. Tekom tekmovalja so zabeležili 7 zmag in 8 porazov ter nabrali 21 točk. Selekcije U14 tudi letos nismo prijavi v tekmovalje predvsem iz razloga, ker v ligi MNZ ni bilo dovolj prijavljenih ekip (3), ter iz razloga odhoda naših članov k drugim klubom (Nafta in Mura). Prav tako so pričakovanja zadovoljili nogometaši iz selekcije kadetov in mladincev. Kadetska selekcija je končala sezono na 2. mestu s 24 točkami. Tako je v tekmovalju zabeležila 8 zmag in 3 poraze. Selekcija mladincev, ki se delno dopolnjuje iz selekcije kadetov, je zasedla prav tako odlično 2. mesto. Selekcija je nabrala 40 točk, z 11 zmagami, dvema neodločenima tekmama in 5 porazi.

Tu je potrebno omeniti tudi tekmovalje v tako imenovanem Fair Playu, kjer je mladinska selekcija zasedla odlično 2. mesto, članska ekipa pa je, kljub bolj

moški igri, na lestvici FAIR PLAY zasedla odlično 4. mesto.

Iz navedenih uvrstitev je mogoče zaključiti, da so tekmovalci v selekcijah oz. naši nogometaši dokaj disciplinirani ter se med drugim v klubu učijo in naučijo tudi lepega vedenja in spoštovanja soigralcev ter drugih udeležencev na tekmovaljih.

Za dosežene uspehe vseh navedenih selekcij so zaslužni predvsem igralci sami, prav tako pa imajo tu zasluge glede vodenja posameznih ekip tudi njihovi

trenerji, Jože PUCKO – trener mlajših cicibanov selekcije U8, Boštjan VERBANČIČ – trener starejših cicibanov U10 in mlajših dečkov U12, ter Miha FUKS – trener kadetske in mladinske selekcije. Vsem trenerjem naštetih selekcij se lepo zahvaljujemo za vloženi trud, obenem pa si želimo nadaljnega sodelovanja.

Treninge selekcij U10 in U12 smo v lanskem letu po dogovoru z ND Renkovci preselili na igrišče v Renkovce, s čimer smo razbremenili igralno površino v Turnišču, ter s tem omogočili mla-

dim nogometašem treninge ter igranje tekem na »pravih« nogometnih površinah. Tako smo dejansko v sezoni 2009/2010 prvič odgovornost za delo z mladimi v Občini Turnišče prevzeli vsi trije klubi: ND Renkovci, NK Nedelica in NK Turnišče, o čemer je bil s strani vseh podpisan sporazum o sodelovanju. V zvezi s tem sporazumom je potrebno povedati, da se sodelovanje med samimi klubi ni povsem obneslo, saj NK Nedelica v »projektu« ni sodeloval, ND

Renkovci pa je dejansko prevzelo dogovorjeno odgovornost, vendar smo tekem leta ugotovili, da odločitev prenosa selekcij v Renkovce ni bila najboljša, zato bosta selekciji U10 in U12 v bodoče trenirali in igrali na domačem igrišču.

V NK Turnišče smo tudi v sezoni 2009/2010 s člansko ekipo tekmovali v Pomurski ligi. Po zaključku sezone smo pristali na 6. mestu (za 5-uvrščeno Bistrico zaostajamo za 2 točki). Rezultat, ki ga je dosegla članska ekipa, je enkrat, glede na to, da smo jesenski del se-

zone po raznih peripetijah zaključili na 10. mestu.

Naj spomnimo, da je po koncu spomladanskega dela sezone 2008/2009 člansko ekipo NK Turnišče zapustilo kar nekaj igralcev (6 iz prve postave članske ekipe). Rešitev smo takrat dejansko poiskali v štirih novih igralcih, ki so bili v tem trenutku še kako pomembna okrepitev, obenem pa dali možnost tudi nekaterim članom mladinske ekipe, ki so se dobro vključili v igro in člansko ekipo, ter več kot upravičili zaupanje. Po začetku jesenskega dela sezone nas je zapustil tudi edini tujec, ki je bil pomemben člen v verigi, prav tako pa nas je v zimskem prestopnem roku zapustil tudi igralec – tujec, ki se je nenapovedano vrnil igrat nogomet na Madžarsko. Tako raztrgano ekipo smo po skupnem pogovoru med vodstvom kluba in igralci ekipe uspešno sestavili z eno okrepitvijo iz NK Polana. Spomladanski del sezone 2009/2010 smo pričeli odlično ter ga tako tudi končali. Vodstvo kluba in tudi sami igralci smo z doseženimi rezultati zadovoljni.

Po končanem jesenskem delu tekmovalne sezone smo v prostorih dvorane v občinski zgradbi imeli občni zbor NK Turnišče. Občni zbor, ki je bil 12. 12. 2009, je bil po oceni vodstva kluba slabo obiskan, saj se občnega zbora niso udeležili niti vsi igralci, kar kaže, da v društvu še ni prave pripadnosti klubu, ki se kaže tudi na ta način. Tu velja pripomniti tudi, da občni zbor ni bil obiskan s strani kakšnih večjih podpornikov NK Turnišče oz. na občnem zboru ni bilo nobenega podjetnika ali predstavnika kakšne družbe, ki bi se kasneje zavzela za pomoč klubu ali kakor koli drugače pomagala.

Na samem občnem zboru so bile sprejete nekatere ideje o vodenju kluba ter delovanju v klubu, katere so bile delno izvedene, nekatere pa so v teku reševanju. Tekom leta smo delno posodobili opremo v klubu (slačilnice, klubski prostori), kaj več pa nam z razpoložljivimi denarnimi sredstvi ni uspelo postoriti.

V občinskem glasilu smo v prispevku o delu kluba pozvali vse simpatizerje NK Turnišče in občane, ki bi želeli soodločati in na ta način vplivati na delo, usodo ter obstoj NK Turnišče, da se vpišejo v članstvo ter s tem pridobijo določene pravice in dolžnosti glede dela in odločanja v NK Turnišče. Ker pri tem ni bilo nekega večjega odziva, ponovno pozivamo vse simpatizerje, da se na sedežu kluba vpišejo v evidenco članstva NK Turnišče. Ali smo morda gluhi za vse, kar se dogaja v Turnišču?

V vsem tem pa je zaskrbljujoče dejstvo, da se na naš poziv ni odzval nobeden od domačih samostojni podjetnikov t. i. »privatnikov«, ki bi bil pripravljen prevzeti del finančnega bremena NK Turnišče, ki se financira iz občinskega proračuna (kot vsa ostala društva) predvsem pa iz prostovoljnih prispevkov simpatizerjev nogometa ter domačinov. Prav tako velja tu napisati tudi, da smo se za pomoč, finančno ali materialno, obrnili tudi na domačo tovarno PLANIKA, nekoč tovarno »športne obutve«,

ponos kraja in Občine Turnišče, kjer je največ zaposlenih domačinov, vendar smo tu naleteli na gluha ušesa in so nas v prošnji gladko zavrnilo.

Kot smo že tolikokrat povedali, se v klubu zavzemamo za dobro delo ter se zavedamo, da je za obstoj kluba potrebno dobro ter kvalitetno delo z mladimi selekcijami. Zavedati se moramo, da neizkoriščen prosti čas mladine nemalokrat vodi v grde in nezdrave razvade mladih. Dobro delo je namreč garancija za dolgoročne uspehe članske ekipe, v kateri mladi prevzemajo vodilno vlogo ter so tako rekoč »mišice na dobro grajenem okostju«.

Iz naše predstavitve dela v klubu je tako razvidno, da se zavzemamo za razvoj nogometa v Občini Turnišče, ki v naslednjem letu praznuje 70-letnico obstoja in ustanovitve društva, zato tudi ob tej priložnosti pozivamo vse, ki imajo kakršnekoli podatke o delovanju kluba v preteklosti, imajo pisno ali slikovno gradivo o obstoju kluba, da se oglasijo na sedežu kluba, kjer bomo veseli vsakršnega podatka, ki ga bomo z veseljem uporabili pri nastajanju brošure ob praznovanju obletnice NK Turnišče v letu 2011.

Iz napisanega izhaja, da nam v klubu ni vseeno za obstoj in kvaliteto nogometa v Občini Turnišče, zato tudi ne držijo trditve nekaterih posameznikov, ki krožijo po »gostilnah«, da nogometni klub s svojim vodstvom zavira razvoj nogometa v občini, kot se to v zadnjem času predstavlja s strani posameznikov. Pojasnjujemo, da NK Turnišče ne sodeluje v organizaciji Poletne nogometne šole Turnišče. Edini razlog, zakaj NK Turnišče ne sodeluje v Poletni nogometni šoli je ta, da sam, niti kdorkoli drug iz vodstva NK Turnišče, ne želim prevzeti odgovornosti, ki izhajajo iz organizacije in same izvedbe te šole, prav tako pa NK Turnišče nima dovolj strokovno usposobljenega kadra za delo s takšnim številom otrok na enem mestu.

Na koncu se, kot je že v navadi, vsem, ki ste kakor koli pomagali pri delu in obstoju kluba, tako s finančnimi prispevki kakor drugimi aktivnostmi, prav lepo zahvaljujemo in želimo, da z vašo pomočjo v nogometni sezoni 2010/2011 zaživijo določeni napredki.

Zapisal: Branko FUKS,
predsednik UO NK Turnišče

VOLITE ŠTEFANA LITROPA!

»Vršijo se volilne borbe za zmago za občinsko čast. Nasprotniki, katerih lista še nima dosedaj imena, vedno hodijo okrog in obetajo vse mogoče za bodočnost. To delajo toliko časa, dokler ne zasedejo zaželenih mest. Potem bi pa kar svoje suknje preobrnili. Kdor dobi obeta, malo da ali pa sploh nič. Volivci, na tako obetanje nič ne poslušajte. /.../ Sedaj je čas, da se trdno odločite in dajte svoje glasove za one zavedne, krščansko misleče može, na čelu katerih je naš dosedanji župan Litrop Štefan, pristaš že od nekdaj dr. Koroščeve stranke. Volivci, možje! Vsi na volišče v Turnišče in dajte glasove za našo krščansko listo! Možje in fantje, kar naprej pogumno v boj za zmago!« Propagandni pamflet zveni dokaj aktualno, čeprav dopisnik Slovenskega gospodarja vzhičeno opisuje razmere pred lokalnimi volitvami, ki so bile v občini Turnišče razpisane pred več kot pol stoletja, natančneje 6. december 1936. In kdo je ta »zaveden, krščansko misleči mož in dotedanji župan«, ki mu naj volivci po brezpogojnem nareku zaupajo svoj glas?

Štefan Litrop (1877–1966), rojen v posestniški družini v Turnišču, se je čevljarke obrti (kot se za varašanca spodobil!) izučil bržkone pri enem od domačih mojstrov. Po poroki z Barbaro Vojkovič leta 1900 in posvojitvi Ivana Čizmazije, je izučeno obrt opravljal na hiš. št. 129. in se pridružil čevljarškemu cehu, kot tak pa tudi vodil med obema vojnoma delujoče Združenje obrtnikov čevljarke stroke v Turnišču, v katerega so bili povezani mojstri dolnjelendavskega okraja. Po strokovni plati je leta 1926 kandidiral za člana obrtnega odseka Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani in v njej deloval kar tri mandate (do leta 1941). Ob vsem tem pa še našel čas za predsedovanje domačim gasilcem, cestnemu odboru in namakalni zadrugi. Njegova podjetnost, politična aktivnost in življenjska izkušnost (Litrop med tem že dopolni petdeset let), so najverjetneje botrovale k temu, da ga le leto dni kasneje najdemo na kandidadni listi Koroščeve stranke (SLS) za poslanca Oblastne skupščine v Mariboru,

ki je takrat predstavljala neke vrste samoupravni deželni zbor. V njej se je skupaj z ostalimi prekmurskimi poslanci, v mandatnem obdobju 1927/29, zavzemal predvsem za ureditev socialnih razmer prebivalstva (zdravstvo in šolstvo) ter izgradnjo prepotrebne infrastrukture (ceste, regulacija Ledave in Mure, ureditev poštnih in telefonskih razmer). Prav prevratno obdobje, po uveljavitvi šestojanuarske diktature kralja Aleksandra Karađorđevića

leta 1929, Litropu kljub opozicijskemu značaju, prinese vidnejše politične funkcije. Kot prvo ga dotedanji mariborski veliki župan in komisar dr. Josip Leskovar imenuje za župana Trške občine Turnišče, na čelu katere zamenja Jožefa Dravca. Z odlokom jugoslovanskega ministrskega predsednika in notranjega ministra generala Petra Živkovića, pa Litrop postane banski svetnik za dolnjelendavski okraj novoustanovljene Dravske banovine v Ljubljani (jugoslovanske Slovenije). Čeprav je banski svet v danem mandatu (1930/33) predstavljal le posvetovalno telo banu, so svetniki preko lastnih pobud izpostavljali predvsem težnje okrajev, za katere so bili imenovani. Nastale politične razmere le zaostrijo uveljavljanje jugoslovanskega nacionalizma in državnega unitarizma in centralizma, kot take pa predstavljajo polena pod noge klerikalnemu taboru, ki se je že od nekdaj zavzemal za demokratizacijo in preureditev države. Med slednje je sodil tudi Litrop, ki je leta 1933 na lastno prošnjo razrešen funkcije banskega svetnika. Kot njegov poslednji politični naskok bi lahko razumeli nadomestno kandidaturo na Žebotovi listi (bivša SLS) za Senat v Beogradu leta 1935, katero pa kraljeva vlada ni sprejela »za svojo«.

Litrop je očitno znal spretno izkoristiti združljivost njegovih strokovnih in političnih funkcij za nabiranje točk, kar se kaže tudi v izrazitem karizizmu. Kot čevljar in zbornični član se po nastopu gospodarske krize (!) leta 1931, odločno zavzame za razvoj malega obrtništva. Njegove predloge za zaščito čevljarke obrti soglasno sprejmejo v resolucijo na zborovanju čevljarjev in

usnarjev Dravske banovine v Celju, leta 1932. S svojo poslansko in svetniško funkcijo pa je prispeval tudi k usklajenemu regionalnemu razvoju, za domačo občino predvsem z izgradnjo »prepo- trebne« ceste Renkovci–Turnišče–Radmožanci in dobrovniškega ter nedeliškega mostu na Veliki Ledavi, za kar je v proračunu oblastne skupščine od leta 1928 izposloval 400.000 din. Prav v tem času Turnišče dobi tudi telefonsko centralo (1930) in elek- trifikacijo (1939). Poleg že omenjenega je zanimivo njegovo stališče do zakona o dokončni prepovedi šmarnice. Kot poznavalec lokalnih razmer zagovarja njeno postopno odpravo, saj je v skla- du z zdravo pametjo »vseeno kaj piješ. Če piješ čez mero, si pi-

jan.« Doma pa posredno s tem poskrbi za zatiranje in dokončno zaprtje tajnih »pintešev«. Na dejanjih utemeljen ugled mu prinese tudi častne funkcije: kumovstvo na porokah turniških družin in pokroviteljstvo nad slovesnostmi, kot tisto ob 10-letnici tur- niških gasilcev (1934) ali ob razvitju prapora Podmladka Jadran- ske straže na turniški šoli (1935). Seveda pa se je njegov izrazi- to monopolni položaj večkrat zrcalil tudi v revanšizmu. Verjetno najbolj znani spor, ki ga je imel s turniškim župnikom in strankar- skim somišljenikom Ivanom Jeričem, je nastal ob zamenjavi ob- činskih zemljišč za potrebe gradnje farnega doma pred natanko sedemdesetimi leti. Ker pač dom ni bil zidan na pobudo občine ali župana, »bi lahko bil zmanjšan njegov ugled«.

Seveda je Litrop na volitvah leta 1936 ponovno zmagal in ta- ko ohranil občinsko čast. Poleg zdajšnjega okvirja je takrat v Ob- čino Turnišče, po komasaciji iz leta 1934, spadala še vas Lipa. V občini je živel 4399 prebivalcev, od tega 1120 v Turnišču. V sle- dnjem je bil sedež občine, župnije, žandamarije, poštnega ura- da, šestletne osnovne šole in strokovno nadaljevalne šole. V ob- čini je delovala javna knjižnica, sirotišnica in vrtec šolskih sester, združenje čevljarjev, posojilnica in hranilnica, kmetijska zadru- ga, gasilci, prosvetno društvo in strelska družina. Trg je premo- gel sedem letnih sejmov in vsak četrtek svinsko senje (Leksikon Dravske banovine, 1937). Gre za obdobje, ko je v častnikih bilo mogoče večkrat prebrati: »Občina Turnišče napreduje v vsakem oziru.« Vsaj poplat je k temu doprinesel tudi eden od znami- tih varašancev, Štefan Litrop, čevljar in politik. Ker ni obrnil svo- je suknje, ga nova madžarska oblast leta 1941 razreši njegovih političnih funkcij.

Litropova življenjska zgodba dobesedno priča o tem, da se z dobrimi čevlji daleč pride, še posebej, če si jih znaš narediti sam. In je le ena izmed mnogih, ki jih še niso »goske raztrgale«, tako, da jih boste lahko od 8. avgusta razbirali na razstavi Varašanci v Domu Ivana Jeriča v Turnišču.

Zapisal: Gorazd Bence

URINSKA INKONTINENCA ALI

Nenadzorovano uhajanje urina pri ženskah

S številnimi raziskavami je dokazano, da so pogosteje inkon- tinentne tiste ženske, ki so starejše (v meni zaradi pomanjka- nja estrogenov), ki so večkrat rodile, ki so rodile otroke z ve- čjo porodno težo, so manj telesno aktivne, imajo ali so imele različna obolenja dihal ali večje operativne posege v prede- lu medenice ali pa so opravljale težko fizično delo (dvigova- nje in nošnje težkih bremen). dokazan je tudi vpliv čezmer- ne telesne teže in prirojena slabost vezivnega tkiva. predno se odločimo za zdravljenje, moramo vedeti, ali gre za osnov- no obolenje ali za kakšno drugo bolezen, ki ima za posledico nehoteno uhajanje urina. najstarejša in neboleča, predvsem pa zahteva mesece vztrajnosti, je terapija vaj po keglu. vaje po keglu poznajo ženske po vsem svetu. vaje predstavljajo hoteno stiskanje in sproščanje mišic medeničnega dna vred z mišico zapiralko sečnega mehurja. učenje vaj je zamudno in zahteva veliko volje in vztrajnosti, ki pa potem prepreči mar- sikatero neprijetnost v zvezi z nenadnim uhajanjem urina.

VAJE PO KEGLU

Pomen in vloga mišic medeničnega dna

Mišice medeničnega dna vzdržujejo pravilno lego medenič- nih organov, sodelujejo pri zadrževanju blata in urina in so pomembne pri spolnem doživljanju, tako ženske kot nje- nega partnerja. Mišice medeničnega dna opravljajo dvoj- no vlogo:

- zapirajo medenični izhod
- dajejo oporo organom v mali medenici
- Te mišice so ves čas rahlo napete, le ko gremo na vodo ali blato se sprostijo in nato spet prevzamejo prvotno vlogo. Mišice medeničnega dna lahko ohlapijo iz več razlogov:
- pomanjkanje aktivnosti
- povečanje telesne teže
- dolgotrajno težje fizično delo
- v nosečnosti
- dolgotrajno kašljanje pri kroničnih dihalnih obolenjih

Zaradi naštetih vzrokov je pomembno, da se ženska nau- či pravilnega izvajanja **KEGLOVIH VAJ**, ki so se pokazale kot zelo uspešne predvsem v preventivi in terapiji nenadzoro- vanega uhajanja urina.

KAKO SE PRAVILNO UČITE VAJ PO KEGLU?

Predstavljajte si, da poskušate zaustaviti vetrove iz črevesja. Pri tem stisnete oziroma skrčite mišice presredka in jih po- vlečete navzgor. Ta položaj zadržite nekaj sekund in nato mišice medeničnega dna sprostite. Pri tem ne smete stiska- ti stegen, zadnjice ali trebuha. Izvajajte vaje v več serijah po 6 do 10 tiskov in sprostitev. Če je le mogoče, stisnite miši- ce medeničnega dna preden dvignete breme, preden zaka- šljate ali se zasmejete.

Med izvajanjem vaj po KEGLU ne zadržujte dihanja, di- hajte sproščeno. Čim več boste vadili, močnejše bodo miši- ce medeničnega dna. Pomembna je kvaliteta izvedbe vaje in ne samo število ponovitev. Bodite vztrajni in dosledni. Vsakodnevna vadba za mišice medeničnega dna je pripo- ročljiva vse življenje. Tako bo v zrelejših letih tudi manj in- kontinence in nepotrebne nošenja zaščitnih pleníc.

Zapisala: Brigita Mataič, v. med. s.

OČISTIMO SLOVENIJO TUDI V NAŠI OBČINI

17. aprila je po podatkih organizatorjev v vseslovenski akciji Očistimo Slovenijo v enem dnevu na 7000 divjih odlagališčih odpadke čistilo najmanj 250.000 prostovoljcev, kar presega 12 odstotkov vseh prebivalcev.

Kot so sporočili organizatorji, je število udeležencev preselilo vsa pričakovanja. »Občutki akcije so fantastični. S tako veliko udeležbo smo se postavili na ekološki zemljevid Evrope. Takega rezultata ne bodo dosegli v nobeni državi več,« je prepričan eden izmed vodij projekta Očistimo Slovenijo v enem dnevu Aleš Pevc.

Projekt Očistimo Slovenijo v enem dnevu se je zgledoval po estonski akciji, ko je maja leta 2008 v enem dnevu 50.000 prostovoljcev v petih urah očistilo 20.000 ton odpadkov.

Zapisal: Uroš Maučec

DEJAVNOSTI IN PRIREDITVE V MESECIH JULIJ, AVGUST, SEPTEMBER

Občina Turnišče

Ulica Štefana Kovača 73, 9224 Turnišče
tel.: 02/ 572 10 60, fax: 02/ 573 50 41
e-pošta: obcina@turnisce.si
splet: www.turnisce.si

<i>datum</i>	<i>dejavnost, prireditve</i>	<i>kraj</i>	<i>čas</i>
3. 7. 2010	Srečanje članic gasilske zveze Turnišče	Turnišče	15.00
11. 7. 2010 oz. 18. 7.	Zabavajmo se skupaj (v primeru slabega vremena)	Renkovci	15.00
10. 7. 2010	Švicanje 2010	Turnišče	
31. 7. 2010	Gomilička noč	Gomilica	
15. 8. 2010	Velika maša	Turnišče	
22. 8. 2010	250. obletnica čevljarskega ceha - sv. maša in blagoslovitev zastave - družabno srečanje odprtega tipa	Turnišče	10.30
28. 8. 2010	Nogometni turnir pod žarometi	Turnišče	
19. 9. 2010	Lanparty (KMT)	Turnišče	